

Po raz kolejny ogłoszono termin zakończenia zwrotu ziemi »8

Bezrobocie stabilne, ale są niuanse »10

„Repatriacja” 1944-47: przesiedleńców nikt nie pytał o zgodę »12-13

Na rynku budowlanym jest gorąco »23

Brak czasu na... pogrzeb: ewolucja tradycji. „Wiele osób nadal chce pozostać ze zmarłym w nocy”



Fot. Ervin Paulševičius, ELTA

Tradycje pogrzebowe ewoluują pod wpływem zmian stylu życia i postaw wobec śmierci. Kiedyś śmierć bliskiej osoby oznaczała konieczność przerwania wszelkiej pracy i godnego pożegnania, dziś urna z prochami może być przechowywana przez kilka lat w domu, dla innych ważniejsze są wakacje niż pogrzeb... »14-15

Dymisja premiera: „Nowy rząd na celowniku mediów” »6-7



ISSN 1392-0405
9 771392 040028

Na Litwie oddano hołd ofiarom zbrodni w Miednikach »11



KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkievicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

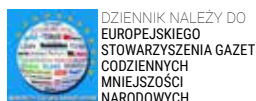
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.



Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Zmiany w katastrze nieruchomości: sprzeciw wobec propozycji Ministerstwa Środowiska

Ministerstwo Rolnictwa oraz organizacje zrzeszające ogrodników sprzeciwiają się propozycji Ministerstwa Środowiska, by geodeci informowali właścicieli gruntów o zmianach granic wyłącznie drogą elektroniczną oraz by właściciele mogli zrezygnować z fizycznych znaków granicznych.

SPÓR O FORMĘ POWIADOMIEŃ

Zmiany do ustawy o katastrze nieruchomości przygotowane przez Ministerstwo Środowiska przewidują, że geodeci mieliby powiadamiać o pomiarach i korektach granic wyłącznie pocztą elektroniczną. Ministerstwo Rolnictwa sprzeciwia się takiemu rozwiązaniu, wskazując na ryzyko braku skutecznego doręczenia informacji.

„Zdarza się, że adresy e-mail są nieznane lub zostały zmienione bez powiadomienia oficjalnych instytucji. Ponadto mogą wystąpić przypadki, gdy właściciel działki zmarł, a spadkobiercy nie nabyli jeszcze prawa własności na podstawie dziedziczenia, w związku z czym spadkobiercy mogą nie otrzymać informacji o pomiarach, które będą przeprowadzane na sąsiedniej działce” — stwierdzono w opinii resortu.

Podobnego zdania jest Vytautas Zulonas, przewodniczący organizacji zrzeszającej około 600 stowarzyszeń ogrodników.

„Należy zapewnić, aby człowiek otrzymał taką informację. Osoba ma prawo do zakwestionowania decyzji (dotyczących granic działek — BNS), jeśli się z nimi nie zgadza. Jeśli po fakcie, po roku, dowie się, że zostały wprowadzone zmiany, trudno będzie jej to zakwestionować, dlatego w tym przypadku należy wykorzystać wszystkie możliwe środki kontaktu” — powiedział Zulonas dla BNS.

Jak podkreślił, koszt listu poleconego to około 2,5-3 euro, ale pomiary nie są częste i nie wszyscy właściciele działek mają dostęp do komunikacji elektronicznej.

ZNAKI GRANICZNE — KONIECZNE CZY ZBĘDNE?

Ministerstwo Środowiska proponuje, aby właściciel działki sam decydował, czy chce oznaczyć granice słupkami granicznymi. Według resortu, znaki te często utrudniają prace rolnicze i są niszczone.

„Jeśli właściciel działki zdecyduje, że granice działki nie muszą być oznaczone słupkami granicznymi, swoją odmowę będzie musiał wpisać do aktu oznaczenia granic działki” — poinformowało ministerstwo.

Obecnie oznaczenie fizyczne jest obowiązkowe. Vytautas Zulonas uważa, że powinno pozostać niezmienione.

„W kontaktach z ludźmi często widzę, że nie rozumieją, czym są znaki graniczne, uważają, że postawili ogrodzenie zgodnie z własną wyobraźnią i to jest granica działki, mimo że granica ta może znajdować się zupełnie w innym miejscu. To fizyczne oznaczenie jest bardzo ważne i przydatne dla ludzi, aby mogli zobaczyć, czy budynki nie przekroczyły tej granicy, czy nie przekroczyły jej rośliny” — stwierdził Zulonas.

RYZIKO SPORÓW I DODATKOWYCH KOSZTÓW

Juozas Ravinis, Przewodniczący Stowarzyszenia Ogrodników Litwy, zrzeszającego pięćdziesiąt ogrodów działkowych, dopuszcza brak słupków w wyjątkowych przypadkach, gdy przeszkadzają w uprawie ziemi. Podkreśla jednak, że całkowita rezygnacja z fizycznych znaków może prowadzić do konfliktów sąsiedzkich i dodatkowych kosztów.

„Wtedy trzeba ponownie wezwać geodetów i zapłacić za wbicie słupków granicznych, co prowadzi do sporów” — dodał Ravinis, wskazując, że problem jest szczególnie dotkliwy przy częstych zmianach właścicieli działek.

Zdaniem Ravinisa, zmiany są w interesie rolników lub geodetów, którzy chcą uprościć sobie pracę.

KOSZTY I SKALA ZMIAN

Ministerstwo Środowiska szacuje, że wprowadzenie nowych zasad pozwoliłoby zaoszczędzić 3,27 mln euro. Resort zapewnia, że w przypadku rezygnacji ze słupków granicznych geodeta nadal będzie wskazywał granice działki w terenie właścicielom sąsiednich gruntów.

Na Litwie działa obecnie 1 368 wspólnot ogrodniczych, które obejmują około 200 tys. działek.

Opr. J.B. na podst. BNS



Prezydent Republiki Litewskiej Gitanas Nausėda spotkał się w poniedziałek z prezydentem Izraela Icchakiem Herzogiem, który przybył z oficjalną wizytą do Litwy **Fot. Josvydas Elinskas, ELTA**

Niewielu Niemców gotowych chwycić za broń

Tylko co szósty obywatel Niemiec bez wahania chwyciłby za broń w razie konieczności obrony kraju — pisze agencja DPA, przytaczając wyniki sondażu przeprowadzonego przez Instytut Badań Opinii Publicznej Forsa. 22 proc. ankieterów określiło swoją gotowość do obrony ojczyzny jako „prawdopodobną”.

Większość uczestników sondażu (59 proc.) określiła jako „mało prawdopodobny” swój udział w aktywnych

działaniach obronnych, a nawet w ogóle nie byłaby gotowa bronić Niemiec z bronią w ręku w przypadku ataku militarnego. Wśród kobiet wskaźnik ten wynosi 72 proc. — podkreśla DPA.

27 proc. uczestników badania uważa, że atak militarny na Niemcy w ciągu najbliższych pięciu lat jest „wysoce” lub „bardzo prawdopodobny”. 59 proc. ankieterów twierdzi, że Niemcy z dużą dozą prawdopodobieństwa

udzieliłyby pomocy wojskowej innemu krajowi NATO w przypadku zbrojnej agresji.

Minister obrony Boris Pistorius oświadczył na początku lipca, że Niemcy stanowią obecnie pod względem obronności awangardę w NATO i Europie. Jego zdaniem Bundeswehra potrzebuje co najmniej 60 tys. nowych żołnierzy oraz 200 tys. wyszkolonych i uzbrojonych rezerwistów.

PAP

Imieniny

5 sierpnia

Abla, Afra, Cyriaka, Kasjana, Marii, Nonny, Oswald, Parysa Wenancji, Wenantego, Wirginii

6 sierpnia

Jakuba, Januarego, Justa, Namira, Nasława, Oktawiana, Stefana, Walburga, Wincentego

Cytat dnia

„Sytuacja humanitarna w Strefie Gazy pozostaje tragiczna. Wzywam Izrael do podjęcia pilnych działań w celu rozwiązania kryzysu humanitarnego, zapewnienia wystarczającego dostępu do pomocy humanitarnej i jej dystrybucji wśród ludności cywilnej mieszkającej w Strefie Gazy, zwłaszcza kobiet i dzieci” – powiedział prezydent Gitanas Nausėda podczas konferencji prasowej w dniu wizyty na Litwie prezydenta Izraela Icchaka Herzoga.

Liczba dnia

17 rekordów ciepła w ciągu jednego dnia odnotowano w Japonii, w tym najwyższą temperaturę w historii tego kraju. Padła ona w mieście Tamba w prefekturze Hyōgo, gdzie termometry pokazały 41,2 st. Celsjusza.



Janina Nowickaja
1961-2025

Z ogromnym bólem informujemy, że odeszła do Pana wieloletnia Dyrektorka Szkoły Podstawowej im. Czesława Miłosza w Pakienie.

Zmarłą można pożegnać dziś (5 sierpnia) w Sali pogrzebowej kościoła pw. Miłosierdzia Bożego w Kowalczukach



„Nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych”

Ogłoszono wyniki głosowania nad projektami budżetu partycypacyjnego na rok 2025

Podczas posiedzenia komisji oceniającej propozycje pomysłów na projekty w ramach budżetu partycypacyjnego Samorządu Rejonu Wileńskiego, które odbyło się 31 lipca, zatwierdzono pięć zwycięskich projektów: 3 małe, 1 średni i 1 duży.

„Mieszkańcy mieli cały miesiąc na zapoznanie się z tegorocznymi propozycjami, ocenę, co jest najważniejsze dla ich społeczności, i wybranie najbardziej potrzebnych projektów. Zgodnie z jasno określoną procedurą i wynikami głosowania, komisja wyłoniła 5 zwycięzców: 3 małe projekty, 1 średni i 1 duży. Widzimy, że zainteresowanie projektami budżetu partycypacyjnego rośnie z roku na rok, co jest bardzo ważne – jest to jedna z najważniejszych zasad demokratycznego zarządzania.

Zauważamy pewne tendencje: najwięcej uwagi przyciągają projekty dotyczące infrastruktury sportowej i aktywnego wypoczynku, co wskazuje na rosnącą gotowość społeczności do inwestowania w zdrowy i aktywny styl życia. Jeśli w przyszłości uda nam się zapewnić więcej środków w budżecie, wierzymy, jeszcze bardziej wzrośnie zaangażowanie mieszkańców i pojawi się jeszcze więcej ciekawych pomysłów” – powiedział Gediminas Miškinis, główny doradca Administracji Samorządu, który przewodniczył komisji.

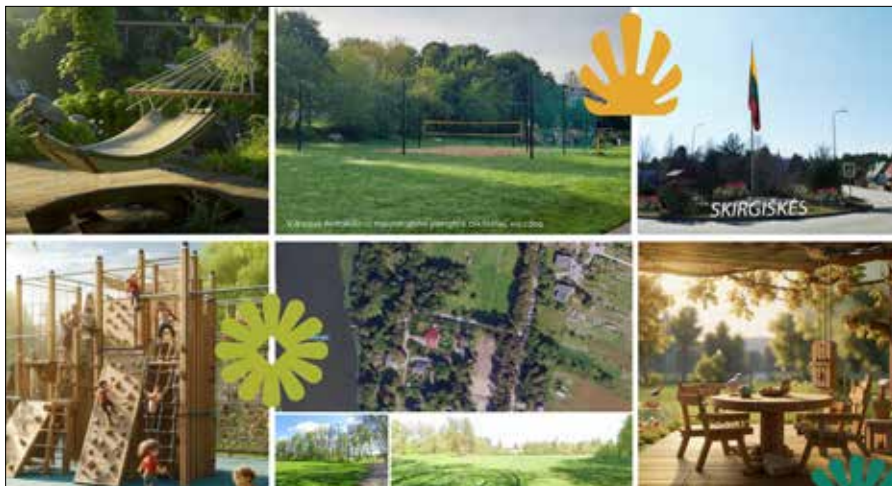
Na realizację pomysłów w tym roku przeznaczono ponad 170 tys. euro, z czego 20,8 tys. euro – na projekty społeczności szkolnych.

ZWYCIĘSKIE PROJEKTY BUDŻETU PARTYCYPACYJNEGO 2025 I WYNIKI GŁOSOWANIA

(Projekty o małej skali)

(Zwycięzca) Mini boisko do piłki nożnej w Czerwonym Dworze – dla sportu i aktywności społecznej (Gmina Rzesza) – 412 głosów.

(Zwycięzca) Oaza spokoju i wypoczynku w Wojdatkach (Gmina Pogiry) – 396 głosów.



(Zwycięzca) Tu jest nasz dom – witamy z symbolem Litwy (Gmina Rzesza) – 227 głosów.

Teren rekreacyjny w Podbrzeziu – dla młodzieży okolic Glinciszek (Gmina Podbrzezie) – 223 głosy.

Dukszty – przyjazne dzieciom (Gmina Dukszty) – 198 głosów.

Bezpieczna podróż (Gmina Szaterniki) – 186 głosów.

Aleja historii w Szumsku (Gmina Kowalczuki) – 182 głosy.

(Projekty o średniej skali)

(Zwycięzca) Skwer sportowy (Gmina Rzesza) – 648 głosów.

Renowacja publicznego terenu rekreacyjnego w Korwii i budowa mostu pontonowego (Gmina Mejszagoła) – 378 głosów.

Aktywny kącik (Gmina Mickuny) – 295 głosów.

Budowa wiejskiego terenu rekreacyjnego i przestrzeni komunikacyjnej w Mościskach (Gmina Ławaryszki) – 244 głosy.

Rodzinny aktywny teren rekreacyjny w Kowalczukach (Gmina Kowalczuki) – 211 głosów.

Przebieżnia rekreacyjno-wypoczynkowa w Wesółwce (Gmina Podbrzezie) – 115 głosów.

Spotykamy się w Jęczmieniskach – zagospodarowanie przestrze-

ni publicznej na potrzeby społeczności (Gmina Niemenczyn) – 130 głosów.

Wypoczynek nad brzegiem jeziora Aliejūnai dla wszystkich (Gmina Dukszty) – 180 głosów.

Parking (Gmina Bezdany) – 47 głosów.

(Projekty o dużej skali)

(Zwycięzca) Aktywny czas w Rzeszy: przestrzeń publiczna pod gołym niebem (Gmina Awizenie) – 826 głosów.

Urządzenie boiska do koszykówki (Gmina Pogiry) – 399 głosów.

Stadion marzeń (Gmina Ławaryszki) – 350 głosów.

Kompleks placów do zabaw „Królestwo zabaw” – plac zabaw dla dorastającej społeczności (Gmina Niemenczyn) – 333 głosy.

Oaza w Wołczunach (Gmina Czarny Bór) – 133 głosy.

Kreatywne laboratorium wspólnoty (Gmina Bezdany) – 102 głosy.

Wyniki głosowania i opisy projektów są dostępne tutaj: <https://dalyvauk.vrsa.lt/idejos?year=y2025>.

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

UE Wzrosła produkcja piwa

W ubiegłym roku w Unii Europejskiej wyprodukowano 32,7 mld litrów piwa o zawartości alkoholu od 0,5 proc. oraz 2 mld litrów piwa o zawartości alkoholu poniżej 0,5 proc. lub bezalkoholowego, podała w miniony piątek główny europejski urząd statystyczny Eurostat. W porównaniu z rokiem 2023 produkcja piwa wzrosła o 0,6 proc. (0,2 mld litrów), a produkcji piwa o zawartości alkoholu poniżej 0,5 proc. — o 11,1 proc. (0,2 mld litrów). Największymi eksporterami piwa zawierającego alkohol spośród państw członkowskich UE w ubiegłym roku pozostały Holandia (1,5 mld litrów do UE i poza jej granice), Niemcy i Belgia (po 1,4 mld litrów), Czechy (0,6 mld litrów) i Irlandia (0,5 mld litrów). Jeśli chodzi o import, Francja była największym importerem piwa zawierającego alkohol w 2024 r. (0,8 mld litrów). Pozostałymi dużymi importerami piwa były zatem Włochy (0,7 mld litrów), Hiszpania i Niemcy (po 0,6 mld litrów) oraz Holandia (0,5 mld litrów).

REKORD Triatlonista Valkevičius przepłynął Bałtyk

Litewski animator i triatlonista Meinardas Valkevičius przepłynął Morze Bałtyckie i w niedzielę 3 sierpnia wieczorem powrócił do Połagi. Jak podaje portal informacyjny „15min”, brzeg osiągnął o godz. 17.08. Valkevičius rozpoczął przeprawę przez Morze Bałtyckie 14 lipca w Szwecji, pokonując łącznie około 350 kilometrów. Pływakowi w morzu towarzyszyły statek i kajak. To nie pierwsze wyzwanie Valkevičiusa związane z wodą. Kilka lat temu przepłynął w ciągu czterech dni 170 kilometrów rzeką Niemen — od Wilna do Kowna. Valkevičius wielokrotnie brał udział w zawodach „Ironman”, kilkunastu maratonach i ultramaratonach, a także jest profesjonalnym twórcą animacji. Wyreżysero-

wał najpopularniejszy litewski film animowany „Kakė Makė: Mano filmas” i został pierwszym Litwinem, którego film animowany — „The Perfect Fit” — został dodany do platformy Disney+.

GRANICA Kontrole wjeżdżając do Polski przedłużone



Polska przedłużyła kontrolę na granicy z Litwą do 4 października, poinformował w piątek 1 sierpnia minister spraw wewnętrznych Litwy Władysław Kondratowicz po rozmowach z nowym ministrem spraw wewnętrznych Polski Marcinem Kierwińskim. „Rozumiemy decyzję Polski o przedłużeniu tymczasowej kontroli na granicach wewnętrznych. Aby opanować nielegalną migrację, konieczne jest podjęcie wszelkich środków” — powiedział Kondratowicz w komunikacie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. „Decyzja ta nie jest skierowana przeciwko obywatelom Litwy, jest to środek mający na celu zapobieganie migracji wtórnej. Nasi funkcjonariusze również pracują odpowiedzialnie, aby granica Litwy była maksymalnie bezpieczna” — dodał. Minister obiecał, że Litwa będzie nadal ściśle współpracować z Polską, aby kontrola graniczna nie powodowała utrudnień dla osób podróżujących do tego kraju.

STOLICA Spółka grzewcza zmienia nazwę

Największa w Litwie firma zajmująca się centralnym zaopatrzeniem w ciepło, Wileńskie Sieci Ciepłownicze (lit. Vilniaus

šilumos tinklai, VŠT), zmieniła nazwę na Miasto Gijos. W piątek 1 sierpnia firma ogłosiła, że będzie działać pod nową marką Gijos. Według danych Centrum Rejestrów, odpowiednią decyzję podpisał 11 lipca mer Wilna Valdas Benkuskas. Nowy statut spółki został zarejestrowany w Centrum Rejestrów 31 lipca. Na odnowionej stronie internetowej spółka informuje, że nazwa VŠT odzwierciedlała ostatnio tylko część jej działalności.

WIARA Pielgrzymka polskich i litewskich żołnierzy

W poniedziałek 4 sierpnia rozpoczęła się 32. Międzynarodowa Pielgrzymka Żołnierzy do Częstochowy, w której w tym roku bierze udział 13 żołnierzy z Litwy. Jak informuje Wojsko Litewskie, w tradycyjnym marszu z Warszawy do Częstochowy weźmie udział około 500 żołnierzy polskich i najbliższych sojuszników — z Litwy, Łotwy, Stanów Zjednoczonych, Niemiec i innych krajów. Podróż, podczas której pieszo pokonana zostanie odległość około 330 kilometrów, potrwa do 14 sierpnia. Ta coroczna pielgrzymka organizowana jest od 1993 roku z inicjatywy Wojska Polskiego. Od 2006 roku w inicjatywie biorą udział litewscy żołnierze.

ENERGIA Wiatr napędził spadek cen

Wzrost produkcji energii wiatrowej na Litwie obniżył cenę prądu w ubiegłym tygodniu o 8 proc. do 52 euro za MWh. Większość energii pochodziła z importu i elektrowni słonecznych, choć wiatraki zwiększyły produkcję do 38 GWh. Produkcja krajowa pokryła 52 proc. zapotrzebowania.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot. I.S.J.; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Dymisja premiera Paluckasa: „Nowy rząd będzie na celowniku mediów”

Dymisja premiera i rządu to duży cios dla socjaldemokratów — sądzi politolog Andrzej Pukszt. Nowy premier i rząd będą na celowniku mediów, dodaje rozmówca, ale do wyborów jest jeszcze sporo czasu i ugrupowanie będzie miało czas na odbudowę swych pozycji.

Antoni Radczenko

W poniedziałkowe przedpołudnie odbyło się ostatnie posiedzenie obecnego rządu. „Podejmując decyzję o dymisji ze stanowiska premiera, ogłaszam, że 19. rząd Republiki Litewskiej podał się do dymisji. Być może to brzmi trochę dramatycznie, to ja podałem się do dymisji, wy będziecie kontynuować swą pracę jako tymczasowo pełniący obowiązki, dopóki nowy premier nie zdecyduje, ile i jakie zajądą zmiany” — zwrócił się do członków swego gabinetu Gintautas Paluckas, który musiał ustąpić z urzędu po szeregu śledztw dziennikarskich dotyczących możliwej korupcji oraz konfliktów interesów.

POŻEGNANIE PREMIERA, DZIĘKOWAŁ WSPÓŁPRACOWNIKOM

Premier podziękował też swym współpracownikom: „Szanowni koledzy, to był dla mnie zaszczyt. Naprawdę zaszczyt. 19. rząd zrobił niemało i sądzę, że nie musimy się niczego wstydzić się. Dziękuję”. Po kilku godzinach prezydent podpisał dekret o dymisji premiera. Tymczasowym szefem rządu będzie minister finansów Rimantas Šadžius.

— Na pewno to jest cios dla partii, ale na ile okaże się mocnym ciosem, to trudno dzisiaj powiedzieć. Z pewnością pokażą to najbliższe badania opinii publicznej dotyczące sympatii wyborców. Na pewno jest to duży cios, jeśli mówimy bezpośrednio o Gintautasie Paluckasie. Trzeba jednak przyznać, że duża część ministrów odchodzącego rządu, w ciągu tych ośmiu miesięcy, wykazała się dobrze. Poczyniono dużo pozytywnych inicjatyw i projektów. Dużo będzie też zależało od tego, jak opozycja odnajdzie się w nowych realiach — podkreślił



Po ośmiu miesiącach Gintautas Paluckas podał się do dymisji

Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Kandydata na premiera socjaldemokraci mają ogłosić w środę. Do wtorku oddziały partyjne mogą zgłaszać swoich kandydatów. Wśród najbardziej prawdopodobnych kandydatów, zdaniem mediów, są wymieniani: Juozas Olekas, Mindaugas Sinkevičius, Inga Ruginienė oraz Polak, mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz.

w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” politolog Andrzej Pukszt z Uniwersytetu Witolda Wielkiego.

„WSTAĆ Z KOLAN”, GDY PRESJA BĘDZIE OGROMNA

Rozmówca zaznaczył, że do wyborów, zarówno sejmowych, pre-

zydenckich oraz samorządowych pozostaje dużo czasu, który socjaldemokraci będą mogli wykorzystać na własną korzyść.

— Do wyborów parlamentarnych zostały trzy lata, dlatego śmiem twierdzić, że socjaldemokraci jeszcze będą mogli „wstać z kolan”, ale powinni bardzo mocno się postarać — dodał politolog, którego zdaniem dużo będzie zależało od najbliższych dwóch, trzech miesięcy. Ten czas pokaże, na ile socjaldemokratom uda się zrobić reset.

Pukszt uważa, że pracy nowego premiera będą bacznie przyglądały się media.

— Na pewno będzie na celowniku mediów. Ta presja będzie ogromna. To wiąże się jednak nie tylko z sytuacją wewnątrz kraju lub wewnątrz partii socjaldemokratycznej. Napięta sytuacja jest w całej Europie — oświadczył ekspert.

7.>>

6.>>

**DUCHNIEWICZ WŚRÓD
KANDYDATÓW NA PREMIERA**

Kandydata na premiera socjaldemokracy mają ogłosić w środę. Do wtorku oddziały partyjne mogą zgłaszać swoich kandydatów. Wśród najbardziej prawdopodobnych kandydatów, zdaniem mediów, są wymieniani: Juozas Olekas, Mindaugas Sinkevičius, Inga Ruginienė oraz Polak, mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz.

— To jest przejaw normalności (Polak kandydatem na premiera — przyp. red.). Wydaje mi się, że socjaldemokracy do tej normalności dojrżeli. Zresztą dojrżeli dosyć dawno. Pozycja Roberta Duchniewicza w ugrupowaniu jest mocna od 5-6 lat — skomentował sytuację Pukszo.

Politolog nie wyklucza, że Duchniewicz mógłby zostać premierem:

— Może być takim kompromisowym kandydatem. Jak w każdej partii są różne grupy i frakcje, są politycy o odmiennych poglądach. W takiej sytuacji Polak-kandydat może mieć dodatkowe przywileje. Może okazać się politykiem ponad partyjnymi podziałami. Sądzę, że najbliższe lata to będzie czas Roberta Duchniewicza.

Zgodnie z litewskim ustawodawstwem w ciągu 15 dni od dymisji

rządu prezydent powinien przedstawić Sejmowi kandydata na premiera. W przypadku aprobaty Sejmu w ciągu kolejnych 15 dni musi być zaprezentowany skład nowego rządu oraz program rządowy.

ZMIANY W RZĄDZIE

Sinkevičius, jeden z możliwych kandydatów na premiera, który w poniedziałek spotkał się z prezydentem, oświadczył, że część ministrów w nowym rządzie będzie zmieniona. Polityk powiedział, że zmian chce lider Świtu Niemna Remigijus Žemaitaitis. „Sądzę, że czasami zbyt wybiegamy do przodu. Koncentrując się na takich technicznych sprawach, co się zmieni, jakie są nazwiska, kto będzie pracował, a kto nie. W pierwszej kolejności musimy uzgodnić, czy pracujemy dalej, czy rozdzielamy się” — powiedział dziennikarzom.

Žemaitaitis, po wypowiedzi Sinkevičiusa, powiedział, że na razie przedwcześnie mówić o zmianach w rządzie. „Nie musimy się śpieszyć. Kiedy zostanie naznaczony premier, wówczas będzie komentarz. Teraz nie ma co komentować, kiedy nie wiadomo, jaki będzie rząd” — oświadczył polityk.

Obecną koalicję rządzącą tworzą socjaldemokracy, Świt Niemna oraz Związek Demokratów „W imię Litwy”. ■

**Czas na legalizację studni
do lipca nast. roku**

Od 1 sierpnia b.r. właściciele nielegalnie wykonanych studni głębinowych mogą je zalegalizować bez narażania się na kary. Ustawa przewiduje, że dokumenty należy złożyć najpóźniej do 31 lipca 2026 r., jednak procedura ma określone warunki i terminy pośrednie.

Aby rozpocząć proces, konieczne jest złożenie wniosku do samorządu właściwego dla lokalizacji studni. Jeśli na działce istnieje infrastruktura wodociągowa i zawarta jest umowa z dostawcą wody lub podmiotem gospodarującym ściekami, samorząd musi wyrazić zgodę na użytkowanie odwiertu. Legalizacja dotyczy wyłącznie studni wykonanych przed 1 maja 2022 r.

Jeśli studnia głębinowa powstała po tej dacie lub na działce nie ma budynków ujętych w rejestrze nieruchomości, samorząd może odmówić wydania zgody. Negatywna opinia w sprawie nowego odwiertu na tej samej działce również skutkuje odmową i koniecznością likwidacji istniejącego odwiertu. Po uzyskaniu zgody samorządu właściciel musi uiścić jednorazową opłatę legalizacyjną na konto VMI. Dane odwiertu można zarejestrować samodzielnie w systemie elektronicznym Litewskiej Służby Geologicznej (LGT) lub za pośrednictwem uprawnionej firmy. Do dokumentacji wymaganej przez LGT należą m.in. kopia wniosku i zgody samorządu, plan działki z zaznaczoną strefą ochronną, dowód wpłaty oraz wypełniona deklaracja, jeśli dokumenty nie są składane online. Po zarejestrowaniu odwiertu właściciel otrzyma paszport odwiertu w formacie elektronicznym, który można samodzielnie wydrukować. Dokumenty do LGT należy dostarczyć w ciągu 6 miesięcy od uzyskania zgody samorządu, nie później jednak niż do 31 lipca 2026 r. Brak złożenia pełnej dokumentacji w terminie może skutkować brakiem możliwości legalizacji studni.

**Opr. J.B. na podst. inf.
Ministerstwa Środowiska**



Wśród potencjalnych kandydatów na przyszłego premiera jest wymieniany Robert Duchniewicz. Fot. Ervin Rauluševičius, ELTA

Po raz kolejny ogłoszono termin zakończenia zwrotu ziemi

Justyna Giedrojc

Dovydas Petraška, zastępca kierownika Narodowej Służby Rolnej (NSR), zapowiedział, że do końca br. wszystkie działki zostaną zwrócone prawowitym właścicielom. Zdaniem Grzegorza Saksona, takie oświadczenie nie jest niczym uzasadnione.

— Podobne deklaracje składało już wiele razy. Wcześniej też były deklaracje rządowe, składał je m.in. były minister ochrony środowiska Simonas Gentvilas. Każdy wyznaczał swój termin zakończenia procesu zwrotu ziemi. Takie deklaracje należy składać bardzo rozważnie, podając szczegóły, tzn. dokładny plan planowanych podejmowanych decyzji i prac przez Narodową Służbę Rolną. Wydaje się, że to oświadczenie w okresie, gdy rząd poddał się do dymisji i nie wiemy, kiedy będzie zatwierdzony jego nowy skład, jest bardziej deklaratoryjne, aniżeli możliwe do realizacji. Znając całość rozpoczętych procesów w zwrocie ziemi, w tym trwających procesów sądowych, terminy w jakich są podejmowane decyzje przez ten urząd i reglamentacje prawne działające w tym zakresie, takie oświadczenie jest bezpodstawnie ambitne. Nie wiem, czy zastępca kierownika Narodowej Służby Rolnej, który publicznie to zadeklarował, jest osobą odpowiedzialną — komentuje dla „Kuriera Wileńskiego” Grzegorz Sakson, radny Samorządu Miasta Wilna z ramienia AWPL-ZChR, prezes Związku Prawników Polaków na Litwie.

REKORD O WĄTPLIWEJ WIARYGODNOŚCI

Rozmówca zauważa, że złożone w Wilnie i udokumentowane wnioski ogółem dotyczyły zwrotu 5 tys. 242 hektarów ziemi.

— Dotychczas, na dzień 1 lipca br., nie zwrócono w Wilnie 807 ha ziemi, czyli 15 proc. całości. Jeżeli



Grzegorz Sakson
Fot. Marian Paluszkiwicz

statystycznie zobaczymy, to zwrot ziemi odbywa się od 1991 r., czyli 34 lata. Mało wiarygodne, że teraz w ciągu kilku miesięcy uda się szybko rozparcelować 807 h ziemi i proces doprowadzić do końca. To byłby mało wiarygodny rekord — wyjaśnia rozmówca.

W Wilnie 309 osób czeka na tzw. nową, równowąską działkę pod budowę.

— Powstaje więc pytanie: W jaki sposób do końca roku uda się zatwierdzić wolne działki na ten cel, zorganizować zebrania pretendentów i przyjąć akty własności dla tych osób? Wiedząc, jak działa system, jak brakuje specjalistów w NSR, jest to nierealne. A jest to tylko jeden składowy element w zwrocie ziemi, który nie rozstrzygnie zwrotu całego obszaru o powierzchni 807 ha. Chcąc do końca roku zakończyć przynajmniej proces podziału tych 309 równowartych działek, Narodowa Służba Rolna już teraz musiałaby podjąć aktywne działania — na swojej stronie internetowej ogłosić już sformowane działki i wszystkim osobom listem poleconym wysłać zaproszenia do udziału w zebraniach. Z tego, co wiem, takich czynności NSR nie podjęła i nikt jeszcze z pretendentów takich zaproszeń nie otrzymał — mówi Grzegorz Sakson.

REKOMPENSATA LASEM

Pretendenci do dnia 1 maja 2024 r. za zajęta miejską ziemię mogli wybierać rekompensatę lasem.

— Dla tych, którzy skorzystali z tego sposobu rekompensaty, NSR przygotowywała wnioski (lit. išvada) w ciągu 6-8 miesięcy, chociaż termin ustawowy jest 30 dni. A więc już tu widzimy „szybkość” pracy NSR. Dotychczas w większości miejscowości kadastrowych jeszcze nie zostały ogłoszone projekty. Wątpliwe, że NSR w ciągu niecałych 5 miesięcy ogłosi wszystkie projekty, zwoła zebrania, zatwierdzi projekty, wykona pomiary kadastrowe wszystkich działek leśnych, zarejestruje je w Centrum Rejestru Nieruchomości i wyda akty własności dla pretendentów na zwrot lasem. Zaznaczyć należy, że obecnie Ustawa o zwrocie ziemi nie przewiduje żadnych innych sposobów rekompensaty za miejską ziemię oprócz rekompensaty pieniężnej. W Wilnie ziemi nie zwrócono 15 proc. powierzchni, co stanowi 807 ha. Państwo proponuje niecałe 3 tys. euro za hektar ziemi w Wilnie, podczas gdy cena rynkowa hektara ziemi, w zależności od dzielnicy, zaczyna się od 2-3 tys. euro za ar — podkreśla prezes Związku Prawników Polaków na Litwie.

Dodaje, że nie wie o kimś, kto by na piśmie wyraził zgodę na rekompensatę pieniężną.

Według danych podanych przez Dovydas Petraškę, ziemię nie odzyskało na wsi 0,03 proc., w mieście — ok. 4 proc. osób ubiegających się o jej zwrot. Zgodnie z informacją z dnia 1 lipca br. na terenach wiejskich ziemię zwrócono 99,97 proc. pretendentów, na terenach miejskich dla 95,83 proc. W Wilnie na zwrot ziemi czeka obecnie 2 013 osób, w Kownie — 96, w innych miastach — 2 161, na terenach wiejskich — 296. W Wilnie zwrot ziemi dotyczy głównie osób narodowości polskiej. ■

Półmetek półkolonii „Młodzi Odkrywcy” — energia i uśmiechy nie gasną!

Honorata Adamowicz

Uśmiechy na buziach uczestników półkolonii utwierdzają nas w przekonaniu, że wszyscy miło i przyjemnie spędzają czas. Swoje zadowolenie z półkolonii wyrażają również rodzice i opiekunowie.

„SZKODA, ŻE TO TYLKO TYDZIEŃ”

— Moja córka w tym roku po raz pierwszy uczestniczyła w półkoloniach — i na pewno nie ostatni! Gdyby półkolonie trwały jeszcze tydzień czy dwa, to na pewno chętnie chodziłaby jeszcze. Szkoda, że półkolonie trwają tylko tydzień. Córka mówiła nam, że wszystkie zajęcia były prowadzone w bardzo fajny, ciekawy sposób. Widać, że opiekunowie mają doświadczenie w pracy z dziećmi, ponieważ ich podejście do dzieci jest bardzo profesjonalne. Córka codziennie po powrocie wspomina swoich opiekunów. To bardzo miłe. Jesteśmy bardzo zadowoleni — dzieli się wrażeniami pani Ania, mama Patrycji.

Pan Artur, ojciec Sebastiana, mówi, że półkolonie dały wiele dobrego nie tylko dla syna, ale też i rodzicom. Rodzice mogli trochę więcej czasu poświęcić sobie, ponieważ przez cały dzień dziećmi opiekowały się doświadczane osoby.

— To naprawdę bardzo dobrze spędzony czas. Dzieci przez cały tydzień mają zapewnioną dobrą opiekę, smaczne wyżywienie i bardzo zróżnicowany program. Latem dzieci po prostu nie mają co robić, ponieważ rodzice muszą pracować. Widać, że dzieci tutaj naprawdę dobrze spędzają czas. Po zajęciach wracają do domu i nie mają już siły, żeby biegać, psocić, ponieważ przez cały dzień byli w ruchu. A to jest dobrze, bo widać, że dziecko przez cały dzień nie nudziło się. Co jeszcze nas bardzo cieszy, to to, że dzieci dużo czasu spędzają na świeżym powietrzu. Syn jest zachwycony i pyta, kiedy będzie mógł tu wrócić — mówi Artur.

Półkolonie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie są już na półmetku. Oznacza to, że minęła połowa zaplanowanych zajęć i atrakcji dla dzieci.

PODTRZYMYWANIE POLSKOŚCI

Pani Maria, mama Adrian, mówi, że podczas półkolonii w DKP dzieci nie tylko dobrze spędzają czas, ale podtrzymują swoją polskość. Jak przyznaje nasza rozmówczyni, że latem zawsze ma problem, ponieważ córka po polsku rozmawia tylko w domu, a na ulicy ma przyjaciół, którzy rozmawiają tylko po rosyjsku, więc przez lato córka zapomina język polski, a potem w szkole ma z tym problem.

— Dla mnie jest bardzo ważne, że dzieci rozmawiają po polsku. Córka mówi, że jeżeli tylko ktoś zaczyna rozmawiać po rosyjsku, to panie od razu zwracają mu uwagę. To bardzo dobrze. Te wycieczki i wszystkie zajęcia bardzo wzbogacają wiedzę dzieci. Największym minusem tych kolonii (śmieje się) jest to, że są zbyt krótkie. Rozmawialiśmy tutaj z rodzicami, żeby organizatorzy pomyśleli nad dłuższymi półkoloniami i dobrze byłoby, żeby jakieś półkolonie odbywały się podczas ferii — mówi pani Maria.

WRAŻENIA UCZESTNIKÓW

Tymczasem same dzieci podczas rozmowy z „Kurierem Wileńskim” mówiły, że na półkoloniach najbardziej podobają się wycieczki — zwłaszcza te, na które trzeba jechać autokarem, zabawy na świeżym powietrzu, smaczne jedzenie i to, że można poznać wiele ciekawych osób.

Dzieci mówią o półkoloniach:

— Podoba mi się bardzo, jest bardzo fajnie, bo jeździmy dużo na wycieczki — dzieli się Adriana.

— Bardzo smacznie karmią. Najbardziej mi smakują zupy — mówi Kamil.

— Wolałbym nie chodzić do szkoły, tylko tu przychodzić. Było bardzo fajnie. Tato obiecał, że w przyszłym roku też tu wrócę — mówi Sebastian.

Dofinansowano przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego ze środków budżetu państwa.

Partner: Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

Organizator: Dom Kultury Polskiej w Wilnie.



Uśmiechy na buziach uczestników półkolonii utwierdzają nas w przekonaniu, że wszyscy miło i przyjemnie spędzają czas **Fot. organizatorzy**

Litwa nadzwyczaj „mokra”. Jak uniknąć zalania?

Ostatnie dni na Litwie przyniosły wyjątkowo obfite opady deszczu — w niektórych regionach w ciągu doby spadła ilość wody odpowiadająca miesięcznej normie. Lipiec 2025 r. przyniósł średnio 167 proc. standardowych opadów, a miejscami nawet trzykrotność normy. Skutkiem są lokalne powodzie i gwałtowne wezbrania rzek.

Według Gediminasa Sližysa z Litewskiej Służby Hydrometeorologicznej poziom wód w kraju jest obecnie wyższy o 50–60 cm od średniej, a miejscami przekracza 80 cm.

Przesycona wilgocią gleba sprawia, że nawet krótki, intensywny deszcz prowadzi do podtopień. W miastach problem pogłębiają nieprzepuszczalne nawierzchnie i niewydolne systemy odprowadzania wody. Przed nadejściem ulewy specjaliści rekomendują śledzić prognozy pogody, oczyścić rynny i odpływy, zabezpieczyć dom, zamykając otwory kanalizacyjne i przenosząc mienie na wyżej położone miejsca, zgromadzić wodę pitną, żywność, mieć naładowany telefon i latarkę, przygotować się na możliwe przerwy w dostawach prądu.

Podczas ulewnych deszczów zaleca się pozostanie w domu, unikanie kontaktu z zalanymi urządzeniami elektrycznymi i niewjeżdżanie w podtopione ulice.

W sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dzwonić pod numer 112. Poszkodowani mogą zgłaszać szkody do samorządów, które są odpowiedzialne za wstępną ocenę szkód i informują o dalszych działaniach. W sprawie ubezpieczenia mienia należy zwrócić się do swojej firmy ubezpieczeniowej. Informacje o warunkach meteorologicznych i poziomie wód dostępne są na stronie Litewskiej Służby Hydrometeorologicznej (Meteo.lt), kontakt: lhmt@meteo.lt, tel. +370 648 06 572. Litewska Służba Hydrometeorologiczna przez mail wystawia zaświadczenia o pogodzie w razie potrzeby.

Opr. J.B. na podst. inf.
Ministerstwa Środowiska

Bezrobocie stabilne, ale są niuanse



Według Służby Zatrudnienia połowa zarejestrowanej młodzieży nie ma wykształcenia zawodowego ani wyższego. Fot. Žygimantas Gedvila, ELTA

Stopa bezrobocia wśród młodych mieszkańców Litwy od dwóch lat utrzymuje się na tym samym poziomie. Największe problemy dotyczą osób bez wykształcenia i doświadczenia zawodowego, liczby zmieniły się względem poprzednich lat.

Na początku lipca na Litwie pracy szukało 30,6 tys. młodych ludzi, co stanowi jedną piątą wszystkich klientów Służby Zatrudnienia. Już drugi rok z rzędu wskaźnik bezrobocia w tej grupie wiekowej utrzymuje się na poziomie 7,5 proc.

Średni czas pozostawania młodzieży bez zatrudnienia skrócił się do 137 dni, czyli o dwa dni mniej niż wcześniej. Dla porównania ogólny czas bezrobocia wśród wszystkich bezrobotnych to 245 dni. W grupie długotrwale bezrobotnych najmniejszy udział stanowią młodzi ludzie — 8,7 proc.

Według danych służby połowa młodych zarejestrowanych bezrobotnych nie posiada wykształcenia zawodowego ani wyższego. W ciągu roku odsetek ten wzrósł o 1,7 proc., natomiast udział młodych ludzi z wykształceniem pozostał niemal niezmienny — 25,6 proc. na początku lipca wobec 25,9 proc. rok wcześniej.

„Główne przyczyny bezrobocia wśród młodzieży są ściśle związane z niedopasowaniem strukturalnym między potrzebami rynku pracy

a kompetencjami. Brakuje również doświadczenia zawodowego, co tworzy zamknięty cykl — bez doświadczenia trudno jest znaleźć pracę, a nie pracując nie można zdobyć doświadczenia. Widać coraz większą rozbieżność między wykształceniem a rzeczywistymi oczekiwaniami rynku pracy” — powiedziała Jurgita Zembytė, kierowniczka działu monitoringu i analizy.

Jedna piąta młodych bezrobotnych ukończyła studia wyższe (20,6 proc.), co odpowiada 6,3 tys. osób — liczba ta nie zmieniła się od ubiegłego roku. Większość młodzieży (76,6 proc.) korzystała już wcześniej z pomocy urzędu, a tylko 23,4 proc. zarejestrowało się po raz pierwszy.

W pierwszej połowie roku w aktywne środki polityki rynku pracy zaangażowało się 2,1 tys. młodych osób, co oznacza spadek o 66,2 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim.

Najniższe bezrobocie wśród młodzieży odnotowano w Neryndze (0,9 proc.), a najwyższe w Kownie (10,6 proc.). W ciągu roku największy wzrost bezrobocia nastąpił w rejonie malackim oraz w Połdzie — po 1,3 punktu procentowego. Największe spadki odnotowano w samorządach pokrojskim (2,5 punktu procentowego) i birsztańskim (2,2 punktu procentowego).

Opr. J.B. na podst. VMI,
BNS, PAP, KW, inf.wł.

Na Litwie oddano hołd ofiarom zbrodni w Miednikach

Justyna Giedrojc

31 lipca w Wilnie i Miednikach odbyły się uroczystości upamiętniające 34. rocznicę masakry w Miednikach.

W czwartek rano w katedrze wileńskiej została odprawiona msza św. Następnie uroczystości upamiętniające odbyły się na cmentarzu na Antokolu oraz przy memoriale w Miednikach.

Do masakry doszło wczesnym rankiem 31 lipca 1991 r. na litewsko-białoruskim przejściu granicznym w Miednikach. Funkcjonariusze jednostki milicji OMON (Oddział mobilny specjalnego przeznaczenia) z Rygi zaatakowali litewskich pograniczników. Funkcjonariuszom straży granicznej i policjantom kazano się położyć na ziemi, a następnie strzelano im w tył głowy. W wyniku ataku zastrzelonych zostało siedmiu litewskich funkcjonariuszy celnych, policyjnych i straży granicznej. Zginęli: Mindaugas Balavakas, Algimantas Juozakas, Juozas Janonis, Algirdas Kazlauskas, Antanas Musteikis, Stanislovas Orlavicius, Ričardas Rabavičius. Ocalał jedynie celnik Tomas Šernas, który na skutek doznanych ran jest przykuty do wózka inwalidzkiego.

SPRAWCY MORDU SKAZANI NA DOŻYWCIE

Zdaniem wykładowcy Litewskiej Akademii Wojskowej im. gen. J. Žemaitisa, doradcy minister ochrony kraju Artura Płokszy, tragiczne wydarzenia w Miednikach były ostatnimi konwulsjami imperium, które wiedziało, że się rozsypuje i próbowało za wszelką cenę utrzymać się. Władze Kremla myślały, że da się zastraszyć ludzi poprzez wymordowanie celników – okazało się, że nie. Dokładnie to samo widzimy teraz w Ukrainie, kiedy nadal im się wydaje, że atakując obiekty cywilne można zastraszyć ludzi i złamać wolę dążenia do swobody – zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Artur Płokszo.

Za mord w Miednikach został skazany na dożywocie były funkcjonariusz OMON-u Konstantin Michailov, który odbywa karę w więzieniu. Trzech innych omonowców – Andriej Lak-

tionov, Czesław Młynik i Aleksandr Ryżov zostało zaocznie skazanych na dożywocie przez litewski sąd, jednak Rosja odmawia ich wydania.

HOŁD PAMIĘCI ODDANO W WILNIE

Zamordowani na posterunku w Miednikach funkcjonariusze zostali pochowani na cmentarzu na Antokolu obok ofiar tragicznych wydarzeń z 13 stycznia 1991 r. Podczas uroczystości na cmentarzu antokolskim prezydent Litwy Gitanas Nausėda zaznaczył, że dziś nasi wrogowie swoją agresję kierują przeciwko Ukrainie.

„Wiemy, że na miejscu Ukrainy może znaleźć się dowolny kraj, którego naród wysoko ceni wolność i niezależność, a któremu zdarzyło się niebezpieczeństwo na pewnym etapie historii być powiązaniem z Rosją. Dlatego każdorazowo, gdy zbieramy się, aby uczcić pamięć ofiar zbrodni w Miednikach, powtarzamy sobie, że będziemy silni. Że nie przestraszymy się, że będziemy walczyć i bronić naszej Ojczyzny” – przemawiała głowa państwa.

TRADYCYJNIE UROCZYSTOŚCI ODBYŁY SIĘ TAKŻE W MIEDNIKACH

– Każdego roku mieszkańcy kraju oddają hołd ofiarom tych tragicznych

wydarzeń. W tym roku uroczystości odbyły się z udziałem prezydenta Gitanasa Nausėdy, wicemerów rejonu wileńskiego Edyty Tamošiunaitė i Algisa Vaitkevičiausa, lokalnych mieszkańców oraz ludzi z różnych zakątków kraju, którzy złożyli wieńce przy memoriale – powiedziała „Kurierowi Wileńskiemu” Renata Bogdanowicz, starosta gminy Miedniki.

Aby uczcić poległych funkcjonariuszy w pobliżu dawnego punktu celnego w 1993 r. wzniesiono pomnik z czarnego granitu z siedmioma krzyżami z białego marmuru. W 2001 r. zostało otwarte muzeum pamięci, które jest oddziałem Muzeum Urzędu Celnego RL. Pod szklaną konstrukcją umieszczono budkę posterunku celnego, w którym doszło do masakry.

BIEG SZTAFETOWY

Pamięć o tragicznych wydarzeniach odżywa co roku podczas biegu sztafetowego Miedniki-Wilno. W tym roku 27 lipca bieg odbył się po raz 34. Udział w wydarzeniu wzięli funkcjonariusze Departamentu Ochrony Przeciwpowarowej i Ratownictwa przy MSW RL.

MRF MEDIJU
RĖMIMO
FONDAS



31 lipca odbyły się uroczystości upamiętniające 34. rocznicę masakry w Miednikach Fot. Andrius Ufartas, ELTA

„Repatriacja” 1944-47: przesiedleńców nikt nie pytał o zgodę

Ponad milion Polaków w latach 1944–1947 opuściło swą małą ojczyznę i zostało zmuszonych do przesiedlenia się na tzw. ziemie odzyskane.

Antoni Radczenko

Oficjalna nazwa „repatriacja”, twierdzi Vitalija Stravinskienė, nie odpowiada rzeczywistości, ponieważ przesiedleńców nikt nie pytał o zgodę.

W roku 2025 roku mija 80. rocznica konferencji jałtańskiej. Na skutek postanowień wielkiej trójki stworzono nie tylko powojenny ład w Europie, ale również miliony osób musiało opuścić swą ojczyznę. Jedną z takich grup byli Polacy, którzy zamieszkali wschodnie tereny II Rzeczypospolitej. Z terenów obecnej Litwy, Białorusi oraz Ukrainy wyjechało grubo ponad milion osób.

PROCES EUROPY ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

30 lipca Senat RP przyjął przez akklamację uchwałę ws. przesiedleń ludności polskiej z terenów wschodnich II RP. „W wyniku porozumień wytyczone zostały nowe granice, skutkiem czego nastąpiła utrata niemal połowy ziem II Rzeczypospolitej Polskiej. Na mocy decyzji Stalina zostały one przyłączone do państwa sowieckiego. Na utraconych obszarach pozostały miliony Polaków, którzy w rezultacie tych postanowień mieli zostać przesiedleni na nowe terytoria państwa polskiego w ramach tzw. repatriacji. Przesiedlenia rozpoczęły się już w 1944 r. wskutek porozumienia podpisanego przez marionetkowy Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego ze Związkiem Sowieckim” – czytamy w uchwale.

Przesiedlenia w powojennej Europie dotyczyły nie tylko ludności polskiej.

– Na proces złożyło się mnóstwo różnych elementów. Generalnie decyzja była podjęta bez zgody mieszkańców. Na polecenie Stalina terytoria były czyszczone pod względem etnicznym. Warto jednak spojrzeć na problem z szerszej perspektywy, ponieważ ten proces dotyczył całej Europy Środkowo-Wschodniej. Po



Ten proces nazwałabym albo wysiedleniem mieszkańców, albo jednostronną wymianą mieszkańców – twierdzi Vitalija Stravinskienė **Fot. mab.lt**

wojnie zaczęto kształtować jednorodne pod względem narodowym państwa. Z Litwy, Białorusi oraz Ukrainy przesiedlono do Polski w nowych granicach Polaków. Z Polski w odwrotnym kierunku wysiedlono Ukraińców, Białorusinów oraz Litwinów. Poza tym z Polski i Czech wysiedlono Niemców. Generalnie dotyczyło to terenów przygranicznych. Wymieniali się ludnością również Rumuni, Węgrzy, Czesi, Słowacy, a nawet Jugosławianie – w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” przypomina dr Vitalija Stravinskienė, historyk z Instytutu Historii Litwy.

DWIE UMOWY

Wymiana ludności pomiędzy ZSRS a Polską regulowały dwa akty prawne. 27 lipca 1944 r. w Moskwie podpisano „Porozumienia między PKWN a rządem ZSRR o polsko-radzieckiej granicy”. Umowa dotyczyła nie tylko granic, ale również wymiany ludności. Bardziej szczegółową umowę podpisano 22 września. Stronami umowy były PKWN i Litewska SRR. 9 września identyczne umo-

wy Warszawa podpisała z sowiecką Ukrainą oraz Białorusią. Oczywiście wszystkie umowy były podyktowane przez Moskwę.

– Proces w poszczególnych republikach związkowych przebiegał trochę inaczej. Na realizację procesu wpływ miały wcześniejsze relacje między poszczególnymi narodami. Wpływ na to miały różne czynniki. Na przykład, jakimi zasobami ludzkimi lub administracyjnymi rozporządzała lokalna władza. Ważnym elementem były też relacje między narodami w przeszłości. Relacje polsko-ukraińskie przed i w czasie wojny były bardzo drastyczne. Z Ukrainy do Polski wyjechało ok. 800 tys. Polaków, co stanowiło około 80 proc. tamtejszej polskiej populacji. W przypadku Litwy i Białorusi wyjechało w granicach 50 proc. – podkreśla Stravinskienė.

Oficjalnie ten proces nazywał się repatriacją. Historyczka uważa, że takie określenie nie jest prawidłowe, ponieważ decyzja została podjęta odgórnie i nikt zainteresowanych nie pytał o zdanie.

12.>>>

– Ten proces nazwałabym albo wysiedleniem mieszkańców, albo jednostronną wymianą mieszkańców. Zgodnie z umową 22 września 1944 r. między Litwą a Polską miała zostać dokonana wymiana mieszkańców. Z Polski na Litwę przyjechało jednak tylko 14 osób. Nie było presji na mieszkańcach Sejn i Puńska do wyjazdu. To była decyzja sowieckiej bezpieki. Przez Litwinów w Puńsku i Sejnach litewscy partyzanci kontaktowali się z Zachodem. Dla sowieckich służb specjalnych było ważne rozpracowanie litewskiego podziemia i ich kontaktów z Zachodem. Chociaż początkowo polscy komuniści próbowali wywierać presję na miejscowych Litwinach, ale po otrzymaniu sygnału od sowieków zaniechali tej działalności. Więc ta wymiana praktycznie była jednostronna – tłumaczy Stravinskienė.

WIĘKSZOŚĆ Z WILNA

W latach 1944-47 wyjechało z Litwy ponad 170 tys. osób. Połowę z nich stanowili mieszkańcy Wilna. Zdaniem rozmówczyni określenie repatriant może być stosowane tylko dla małej grupy wysiedlonych Polaków.

– Na przykład wobec uchodźców wojennych z lat 1939-40, którzy ukryli się na Litwie. Oni faktycznie pierwsi chcieli powrócić do miejsc, skąd pochodzili. Terminu repatriacja można używać również względem osób, którzy na skutek wojny znaleźli się na terenie dzisiejszej Rosji – analizuje historyczka.

O ile w przypadku Ukrainy „repatriacja” dotyczyła prawie całej ludności polskiej, co było konsekwencją rzezi wołyńskiej oraz polsko-ukraińskich walk w czasie II wojny światowej, to w przypadku Litwy, w pierwszej kolejności, do Polski jechali przedstawiciele określonych grup społecznych.

– To były osoby powiązane z Armią Krajową, osoby bardziej majątne, które pamiętały wywózki z czerwca 1941 r. Ci ludzie postanowili nie czekać, kiedy do nich zapuka sowiecka bezpieka i wysłać do więzienia lub na Sybir. Generalnie, porównując ten proces na Litwie i w innych republikach ZSRS, to na Litwie był najlepiej zorganizowany i był, powiedziałabym, najbardziej liberalny. Przykładowo wycena majątku odbywała się na o wiele lepszych warunkach niż na Białorusi i Ukrainie. Na Ukrainie, jeśli nie-

ruchomość wyceniono na więcej niż 2,5 tys. rubli, to wówczas człowiek musiał udowodnić, skąd wziął środki na zakup nieruchomości. U nas czegoś takiego nie było – podkreśla Stravinskienė.

Umowa repatriacyjna obejmowała osoby narodowości polskiej i żydowskiej, które posiadały polskie obywatelstwo do 17 września 1939 r. Tym niemniej, wyjechać do Polski udało się również Polakom, którzy byli obywatelami litewskimi. Trudno oszacować dokładną liczbę „repatriantów” z Litwy kowieńskiej, ale szacuje się, że mogło być ich kilka tysięcy, chociaż chętnych było nawet do 50 tys. Początkowo umowa zakładała, że proces repatriacji na Litwie miał zakończyć się na wiosnę 1945 r. Później jednak termin został wydłużony. Strona polska mówiła o konieczności przesiedlenia również Polaków z Kowna, Poniewieża lub Wilkomierza.

– Strona litewska nie decydowała. Decydowała Moskwa. Moskwa powiedziała, że to są obywatele Litwy i po prostu nie zostali wypuszczeni – konkluduje Vitalija Stravinskienė. ■

TVP
WILNO



■ Senat RP przyjął przez aklamację uchwałę ws. przesiedleń ludności polskiej Fot. Tomasz Paczos, Kancelaria Senatu

Brak czasu na... pogrzeb – ewolucja tradycji

Honorata Adamowicz

Ks. Tadeusz Jasiński oraz przedstawiciele domów pogrzebowych mówią, że tradycje pogrzebowe ewoluują pod wpływem zmian stylu życia i postaw wobec śmierci.

Kiedyś śmierć bliskiej osoby oznaczała konieczność przerwania wszelkiej pracy i godnego pożegnania, dziś urna z prochami może być przechowywana przez kilka lat w domu, dla innych ważniejsze są wakacje niż pogrzeb bliskiej osoby.

ZMIENIŁY SIĘ EMOCJE POGRZEBOWE

— To prawda, tradycje pogrzebowe zmieniają się, podobnie jak emocje. Co jest zauważalne, że emocje pogrzebowe w obecności ciała zmarłego i w obecności urny są zupełnie inne. Jak widać ciało, można zauważyć, że emocje są głębsze, ludzie wtedy ciężiej przeżywają śmierć bliskiej osoby, więcej płaczą, natomiast przy urnie te emocje są inne. To jest naprawdę bardzo zauważalne, ale zdarzają się różne przypadki. Pojawiła się też nowa tradycja. Bardzo często przed kremacją zbiera się cała rodzina, zapraszany jest ksiądz i wszyscy razem modlą się. Następnie ciało jest poddawane kremacji i wystawiane w domu pogrzebowym. Co jeszcze zauważyłem, że zdarzają się takie przypadki, zwłaszcza wśród małżonków, że kiedy jeden z małżonków umiera, to jego urna jest przechowywana w domu nawet przez kilka lat do czasu, gdy umiera drugi małżonek i wtedy dwie urny są chowane razem — dzieli się swoimi spostrzeżeniami z „Kurierem Wileńskim” ks. Tadeusz Jasiński, rezydent parafii pw. św. Piotra i Pawła w Wilnie, redaktor naczelny katolickiej gazety „Spotkania”.

Vilma Budėnienė, rzeczniczka prasowa spółki Laidojimo paslaugų centras (Centrum Usług Pogrzebowych) w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedziała, że dosyć często zdarzają się przypadki, gdy ceremonia pogrzebowa jest przekładana.

— Dzieje się tak na przykład, gdy rodzina zmarłego mieszka za granicą lub gdy szczątki w urnie są spro-

wadzone z zagranicy, a ceremonia pożegnalna jest organizowana na Litwie. Istnieją inne sytuacje, na przykład obecnie przechowujemy urnę od zimy, ponieważ klienci wyrazili wolę pochowania bliskiej osoby latem, o określonej porze. Był przypadek, gdy życzeniem osoby przed śmiercią było rozsypanie jej prochów w rzece, w pobliżu której mieszkała. Zimą brzegi rzeki były zamrożone, nurt nie był tak szybki, więc czekano, aż stopnieje śnieg i lód. Zdarzają się przypadki, gdy rodzina organizuje wspólny pogrzeb, tzn. jeden członek rodziny zmarł, ale wiadomo, że wkrótce umrze inny, wtedy rodzina chowa ich razem. Urna jest przechowywana z szacunkiem tak długo, jak życzą sobie tego bliscy. Sytuacje życiowe, tradycje rodzinne, wyrażona wola zmarłego — powody są bardzo różne — mówi rzeczniczka prasowa spółki Centrum Usług Pogrzebowych.

POGRZEBY PRZEZ INTERNET

Vilma Budėnienė zaznacza, że obecnie pogrzeby są organizowane także przez internet. Jeżeli rodzina dozna straty bliskiej osoby podczas wakacji, dłuższych wyjazdów czy podczas podróży służbowych, to wtedy pogrzeb jest organizowany zdalnie, przy wykorzystaniu portalu internetowego oferującego usługi pogrzebowe. Usługa ta cieszy się coraz większą popularnością. W sklepie internetowym Centrum

Usług Pogrzebowych można zamówić nie tylko towary, usługi i kompozycje kwiatowe na pochówek i kremację, ale także inne usługi: zapalenie znicza i złożenie kwiatów na grobie z dowolnej okazji, posprzątanie grobu czy jego stałą pielęgnację.

BLISKOŚĆ I RELACJE W OBliczu STRATY

— Ostatnie lata przywróciły komunikację rodzinną i możliwość spotkań w obliczu straty. Po pandemii COVID-19 mniej osób przychodziło pożegnać zmarłego, ale teraz widzimy, że coraz więcej osób chce się pożegnać. Jeśli rodzina jest większa lub chowany jest młodszy członek rodziny, przyjeżdżają ludzie z całej Litwy — koledzy z klasy, studenci, koledzy, przyjaciele, sąsiedzi. Liczba osób na pogrzebach znów rośnie — mówi Budėnienė.

WYSTAWNE POGRZEBY

Obserwowany jest również wzrost liczby wystawnych pogrzebów. Ludzie chętnie korzystają z okazji, by gustownie i pięknie udekorować trumnę lub urnę kompozycjami kwiatowymi i zniczami. Szczególnie osoby urodzone i wychowane w Wilnie i na Wileńszczyźnie cenią elementy dekoracyjne, chcą, by było jak najwięcej kwiatów, aby było pięknie i jasno.

15.>>



■ Tradycje pogrzebowe zmieniają się, podobnie jak emocje Fot. Marian Paluszkiwicz

14.>>

Również ci, którzy przychodzą pożegnać zmarłego, przynoszą kwiaty (kilka lat temu ich liczba malała), teraz znów coraz więcej ludzi na pogrzeby przynosi bukiety, wieńce i inne ozdobne kompozycje kwiatowe.

— Zauważyliśmy, że ludzie nie boją się już puszek i kopert na datki, a do puszek ustawionej w sali wrzucają banknoty. Niektórzy piszą czułe słowa lub po prostu podpisują kopertę, podczas gdy inni po prostu wkładają do niej banknot i przekazują go rodzinie w trudnych chwilach. Zauważamy również, że pokoje wypoczynkowe w salach pogrzebowych wciąż cieszą się popularnością. Tam krewni częstują przybyłych na pogrzeb herbatą, kawą i przekąskami, a także mają okazję do cichej rozmowy, wspomnień i wzajemnego wsparcia — zaznacza Vilma Budėnienė.

SALE POGRZEBOWE STAJĄ SIĘ JAŚNIEJSZE I BARDZIEJ PRZYTULNE

Jak mówi rozmówczyni, wygląd sal pogrzebowych zmienia się — stają się one jaśniejsze i bardziej przytulne.

— Do naszej sali pogrzebowej przywieźliśmy nawet trochę piasku z wydm morskich. Sale mają różnorodne, lekkie, piaskowe dekoracje, kwiaty, a przy okazji dekorujemy również nasze otoczenie, aby było piękniejsze i bardziej przytulne dla przybywających. Ostatnio w salach pogrzebowych ludzie chcą, żeby były delikatne zapachy. Takie zapachy sprowadzane są do nas specjalnie z Francji — dodaje przedstawicielka firmy pogrzebowej.

Na pogrzeby są zamawiani profesjonalni śpiewacy. W domach pogrzebowych można usłyszeć utwory wykonywane przez zawodowych muzyków grających na skrzypcach, gitarze, saksofonie, kankli i instrumentach klawiszowych.

W każdym domu pogrzebowym znajdują się duże ekrany i telewizory. Bardzo popularne jest pokazywanie rodzinnych zdjęć i filmów, na których zmarły cieszył się życiem, otoczony przez krewnych, rodzinę i przyjaciół. Wraz z obecnymi celebrytami się cenne wspomnienia.



Ostatnie lata przywróciły komunikację rodzinną i możliwość spotkań w obliczu straty. Fot. Marian Paluszkiewicz

WIELE OSÓB NADAL CHCE POZOSTAĆ ZE ZMARŁYM W NOCY

Pogrzeb może trwać kilka dni. Popularne są pożegnania jednego dnia, a pochówek następnego, ale możliwe jest również pożegnanie trwające kilka dni. To bardzo zróżnicowane. Wiele osób nadal chce pozostać ze zmarłym w nocy, co też jest możliwe — aby bliscy mogli pożegnać się tak, jak chcą, zgodnie z sercem lub tradycjami rodzinnymi.

— Prawda jest taka, że jeszcze kilka lat temu rodzice unikali zabierania dzieci na pogrzeby. Powód — po co dziecku miałyby towarzyszyć negatywne emocje? A teraz widzimy wielodzietne rodziny nawet z dziećmi w wózkach. Dzieci uczestniczą w ceremonii pożegnalnej razem z rodzicami, dziadkami, kuzynami, siostrami. Pogrzeby stają się okazją do przedstawienia bliskich, pokazania, jakie są rodzinne tradycje pożegnania bliskiej osoby. Takie doświadczenia pomagają dzieciom zrozumieć stratę, przybliżają im rzeczywistość życia, jego nieunikniony cykl — podkreśla Vilma Budėnienė.

BLISCY NIE MAJĄ CZASU NA POCHÓWEK

Tymczasem Silvija Talačkienė, kierowniczka domu pogrzebowego „Ramybės takas” w Poniewieżu, mówi, że w ich domu pogrzebowym obecnie znajduje się sześć urn ze szczątkami. Urny będą przechowywane do jesieni,

bo bliscy po prostu nie mają czasu na pochowanie bliskich.

— O ile kiedyś śmierć bliskiej osoby oznaczała przerwanie wszelkich prac i godne pożegnanie, o tyle dziś ważniejsze są wakacje, podróże służbowe, a nawet planowane operacje plastyczne. Niedawno przyszedł mężczyzna i w pośpiechu zarezerwował pogrzeb swojej matki, która zmarła zaledwie 15 minut wcześniej. Wychodząc, powiedział tylko: nie przyjdę, mój samochód jest załadowany. Niestety, śmierć i pogrzeby od jakiegoś czasu dla niektórych nie są priorytetem — mówi kierowniczka domu pogrzebowego w Poniewieżu.

Przedstawicielka Ramybės takas zauważa, że pogrzeby są szczególnie często przekładane latem, kiedy wiele osób chce cieszyć się piękną pogodą i wakacjami. Zdarzają się przypadki, gdy krewni całkowicie odmawiają pochówku zmarłego. Dzieje się tak zazwyczaj, gdy dzieci tracą kontakt z rodzicami, którzy ich nie wychowali.

— Ludzie, którzy przychodzą do domu pogrzebowego, nie wiedzą, od czego zacząć organizować pogrzeb. Temat śmierci w rodzinach stał się tabu. Często udajemy, że jesteśmy nieśmiertelni, nie mówimy o końcu, a kiedy tak się dzieje — następuje szok. Ludzie proszą o wyjaśnienie, jak wygląda pogrzeb. Wiele osób w wieku 30-40 lat przyznaje, że nigdy nie uczestniczyła w pogrzebie — konkluduje rozmówczyni. ■

Wiceminister obrony RP Cezary Tomczyk na Litwie. Polska chce z Litwą rozwijać systemy Piorun

W czwartek 31 lipca 2025 r. wiceminister obrony narodowej Cezary Tomczyk odwiedził Litwę z misją zacieśnienia współpracy militarnej i obronnej.

W programie wizyty znalazły się inspekcje na poligonie w Rudnikach, prezentacja zapasów umocnień granicznych oraz cykl spotkań z litewskimi odpowiednikami.

PIORUNY ZAGRZMIĄ DLA LITWY, ESTONII I NORWEGII

Delegacja spotkała się z wiceministrami Orijaną Mašalė i Tomaszem Godliauskasem, z którymi omówiła partnerstwo w badaniach, rozwoju i wsparciu logistycznym. Częścią wizyty były również plany rozbudowy bazy w Rudnikach oraz zajęcia szkoleniowe dla różnych rodzajów wojsk z udziałem sojuszników NATO.

Listopadowe porozumienie o zamiarze zakupu systemów Piorun z zeszłego roku nakreśliło model współpracy czterech państw – Litwy, Polski, Estonii i Norwegii – w zakresie mobilnej obrony przeciwlotniczej. Polska Agencja Uzbrojenia przy Ministerstwie Obrony Narodowej ma negocjować z zakładami MESKO warunki wspólnego zamówienia i współrozwoju technologii.

POLSKA CHCE WSPÓŁPRACOWAĆ Z LITEWSKIM PRZEMYSŁEM

Wiceminister Tomczyk podkreślił, że pola do współpracy są szerokie i obejmują zwiększenie produkcji oraz wsparcie transferu know-how do litewskich przedsiębiorstw obronnych.

„Litwa jest zainteresowana zakupem polskich rakiet Piorun, które stają się naszym produktem eksportowym wzorcowym, ale chcielibyśmy je tworzyć wspólnie, jeśli to możliwe, z przemysłem litewskim” – powiedział Cezary Tomczyk do dziennikarzy na poligonie w Rudnikach, jak cytuje agencja BNS.

Innym kluczowym tematem rozmów była integracja inicjatyw Tarczy Wschód i Bałtyckiej Linii



Polski wiceminister obrony Cezary Tomczyk (pośrodku) spotkał się ze swoimi litewskimi odpowiednikami – Orijaną Mašalė i Tomaszem Godliauskasem (w tle obraz bitwy pod Grunwaldem) Fot. st. sierż. A. Čemerka, KAM

Obrony służących wzmocnieniu natowskiej flanki wschodniej.

„Jesteśmy tutaj, na Litwie, ponieważ chcemy pokazać, że te dwa projekty, mam na myśli Wschodnią Tarczę i Bałtycką Linie Obrony, są wspólnym projektem nas wszystkich. Myślimy, jak je połączyć” – powiedział Cezary Tomczyk, zaznaczając, że w spotkaniu uczestniczył dowódca wojsk inżynierskich.

FINLANDIA MOŻE DOŁĄCZYĆ DO WSPÓLNEJ LINII OBRONY

Wiceminister potwierdził gotowość wspólnego złożenia wniosku w ramach unijnego programu SAFE oraz rozważanie udziału w nim Finlandii.

W ramach wspierania kontrmobility – czyli wszystkiego, co nie pozwoli wojskom wroga swobodnie przemieszczać się po terytorium państwa – polska delegacja odwiedziła jeden z ok. 30 litewskich składów materiałów fortyfikacyjnych z zaporami przeciwczołgowymi, „jeżami” i drutem kolczastym, zlokalizowanym w pobliżu granicy. Takie poło-

żenie ma pozwolić szybko rozstawić zabezpieczenia, jeśli natarcie wroga będzie nieuniknione.

Tomczyk zapowiedział, że takie same składy przygraniczne będą też w Polsce, w liczbie 60.

„W każdej gminie przy granicy z Rosją, Białorusią i Litwą znajdzie się skład materiałów do ufortyfikowania granicy w razie potrzeby; w każdym przygranicznym powiecie znajdzie się hub logistyczny” – powiedział Cezary Tomczyk, zapowiadając, że docelowo sieć taką uzupełni około 60 obiektów zarządzanych przez samorządy.

Polska delegacja odwiedziła również teren wsi Rudniki koło Wilna, gdzie od podstaw powstaje kompleks wojskowy, przeznaczony dla niemieckiej 45. Brygady Pancernej, zwanej też Litauenbrigade (litewska brygada). To największa inwestycja infrastrukturalna w historii litewskiego wojska. Pierwsza część ma być gotowa w 2027 r. Całość inwestycji związanych z przyjęciem niemieckiej brygady ma sięgać 2 mld euro.

Opr. A.K. na podst. BNS, PAP, KAM

Liceum Ogólnokształcące im. Sybiraków w Szczecinie – szkoła inna niż wszystkie

— Liceum Ogólnokształcące im. Sybiraków w Szczecińskiej Szkole Florystycznej jest szkołą inną niż wszystkie. U nas liczy się człowiek i jego pasje — mówi dr Anna Michałek-Simińska, wicedyrektor liceum.

Nasi nauczyciele to ludzie z powołania i z pasją do nauczania swojego przedmiotu. Kładziemy nacisk na nauczanie od podstaw, aż do rozszerzonej matury. Duża liczba godzin lekcyjnych z przedmiotów wiodących, mała liczba osób w klasie, indywidualizacja pracy z uczniem — to wszystko wpływa na jakość nauczania. Na lekcjach pracujemy ciężko i staramy się tak przekazać wiedzę, aby nasze nauczanie było efektywne.

— Liceum Ogólnokształcące im. Sybiraków w Szczecińskiej Szkole Florystycznej to prywatne liceum, które powstało w roku 2017. Inicjatywa i pomysł jej założenia pochodzi od pani mgr inż. Mirelli Okińczyc-Zuwalskiej, dyrektorki i właścicielki szkoły. Pani dyrektor kieruje także Prywatnym Technikum w Szczecinie i Wojskowym Technikum Informatycznym im. gen. Józefa Hallera. Te dwie szkoły znajdują się przy ul. Broniewskiego 14. Uroczystość nadania placówce imienia Sybiraków odbyła się 13 października 2022 r. Do auli szkolnej wprowadzono nowy sztandar szkoły, który został poświęcony 18 września 2022 r. w szczecińskim kościele garnizonowym — kontynuuje dalej wicedyrektor dr Anna Michałek-Simińska. Pomysł nadania szkole imienia Sybiraków zaproponowała nasza pani dyrektor i związany był z historią jej rodziny...

— Ta nazwa jest dla mnie głęboko przemyślana i wzięła się stąd, że zarówno moja mama, jak i tata pochodzą z Kresów — opowiada dyrektor szkoły Mirella Okińczyc-Zuwalska. — Mama z obecnych terenów Ukrainy, a tata z Białorusi. Byłam na grobach swoich przodków na Białorusi. Tata urodził się w Hołynie, 21 km na północny za-



Dyrektor szkoły mgr inż. Mirella Okińczyc-Zuwalska

chód od Grodna i kilometr od dzisiejszej granicy polsko-białoruskiej w rejonie grodzieńskim. Na tamtejszym kościelnym cmentarzu znajduje się pamiątkowy krzyż ku czci mieszkańców parafii Hołynka, którzy stracili życie w czasie II wojny światowej. Tam też znalazłam groby mojej rodziny. Moja mama urodziła się już w Polsce.

Jej dziadkowie mieszkali pośród Ukraińców, gdzieś na Wołyniu, z którego musieli uciekać w czasie mordów i podpałów gospodarstw polskich. Ocaliła ich ukraińska sąsiadka, która przysłała do jej mieszkania i ostrzegła ją o podpalaniu domów w całej wsi. Chcąc się ratować, dziadkowie musieli uciekać, ale bez najstarszej córki. Ona znalazła się dopiero na ziemi szczecińskiej, na wsi, niedaleko Stargardu, w miejscowości Rzeplino, z dwiema siostrami z mężami i dziećmi. Wylądowali tam z czwórką dzieci na kolonii Dobrzany, gdzie zamieszkała mama mojego taty z dziećmi. Był też jeszcze inny wujek w naszej rodzinie, który wracał z Syberii pieszo przez trzy lata. Pamiętam jego nogi poowijane onucami z odmrożonymi palcami. I odpowiadając na pytanie, skąd wziął się pomysł nadania naszemu liceum imienia Sybiraków, powiem, że chciałam uczcić pamięć tych wszystkich, którzy wrócili i tych, którzy tam zginęli. To było wielkie okrucieństwo. Ta nazwa jest dla mnie rodzajem hołdu dla tych wszystkich moich przodków, którzy przeszli tam prawdziwą katorgę.

18.>>



■ W liceum nie ma u nas pośpiechu, nie ma hałasu, jest natomiast wydajna praca

17.>>

W 2023 r. w liceum powstała Izba Pamięci, w której gromadzone są materiały i eksponaty przekazywane szkole przez Sybiraków i ich rodziny. I tak np. ostatnie otrzymane materiały to pamiątki przekazane przez córkę pana Władysława Sanockiego — w tym skan oryginalnego biletu powrotu do Polski babci pani Sanockiej, Wady Sanockiej-Włoch, skan jej zaświadczenia o pracy w kołchozie (1942–1946) w charakterze robotnicy w rejonie czałowskim (dziś Kazachstan). Jest to dokument zapisany dwustronnie po rosyjsku. W szkolnych zbiorach znajdują się też materiały przekazane przez Zofię Wojewnik, prezes Związku Sybiraków Oddział w Szczecinie oraz przez Tadeusza Słonię, prezesa Zarządu Głównego Zachodniopomorskiego Związku Sybiraków — w tym m.in. jego biografia. Docelowo w Izbie Pamięci szkoła będzie organizować różnego rodzaju wydarzenia historyczne. „Nie można przecież ograniczać roli izby wyłącznie do eksponowania w niej dokumentów historycznych, ale warto, aby stała się miejscem, w którym mogłaby prowadzić lekcje historii dla innych szkół” — mówi dyrektor.

— Jesteśmy szkołą niepubliczną z uprawnieniami szkoły publicznej — kontynuuje wicedyrektor dr



Wicedyrektor szkoły dr Anna Michałek-Simińska

Anna Michałek-Simińska. — Mamy po kilka klas na każdym poziomie. Wyróżnia nas indywidualne podejście do uczniów. Nie ma u nas sytuacji stresujących, które często są wynikiem dużej liczby uczniów w klasie, jak w szkołach publicznych. U nas klasy liczą maksymalnie 18 osób. Czas trwania lekcji to standardowe 45 minut lub bloki półtoragodzinne, czyli system akademicki. Można wtedy popracować bardziej efektywnie, szczególnie na lekcjach z języków obcych, matematyce czy na informatyce. Pierwsze klasy mogą mieć

początkowo mały problem z przedstawieniem się na taki styl pracy, ale robimy wtedy w trakcie bloku krótkie, nieformalne przerwy i widać, że po krótkim czasie uczniowie bardzo szybko się adaptują. Nasi uczniowie z reguły nie przemieszczają się między klasami, z wyjątkiem nauki języków obcych czy innych przedmiotów, które realizują w grupach międzyoddziałowych. Każda klasa ma swoją salę, do której przychodzą na lekcje nauczyciele. W klasie uczniowie mają swoje szafki, czajnik, mogą napić się gorącej herbaty. Klasy są czyste, zadbane, wyposażone w sprzęt multimedialny i tak zorganizowane, aby atmosfera sprzyjała nauce. W naszej szkole nie ma dzwonek, co nie oznacza, że nie ma przerw. Są one wpisane na stałe w plan lekcji, jak w każdej placówce edukacyjnej.

Pracujemy w miłej i rodzinnej atmosferze. Nie ma u nas pośpiechu, nie ma hałasu, jest natomiast wydajna praca. Zarówno koła zainteresowań, przedmioty dodatkowe, jak i języki obce są do wyboru. Językiem obowiązkowym jest u nas angielski oraz obowiązkowo do wyboru: niemiecki, francuski, włoski albo hiszpański. Wybór wspomnianych kół zainteresowań, przedmiotów dodatkowych czy języków jest odzwierciedleniem potrzeb i zainteresowań naszych uczniów.

19.>>



■ Klasy liczą maksymalnie do 18 osób

18.>>

Obecnie działają m.in. koła: gier planszowych, szachowe, literatury angielskiej. Jeżeli jest tylko zainteresowanie uczniów, a mamy młodzież bardzo ciekawą wiedzy i mającą potrzebę własnego rozwoju, to dostosowujemy się do nich i ich potrzeb. Jesteśmy szkołą ogólnokształcącą. W klasie humanistycznej uczymy młodzież na profilu dziennikarsko-prawniczym z edukacją prawniczą. Niedawno nasi uczniowie byli np. na spotkaniu w radiu, sądzie okręgowym czy na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego. Funkcjonuje też profil lingwistyczny z trzema językami obcymi do wyboru. Kolejne dwa profile to matematyczno-informatyczny i biologiczno-chemiczny.

Jesteśmy szkołą kładącą duży nacisk na wychowanie patriotyczne, pielęgnowanie wśród uczniów symboli narodowych. Świątujemy np. rocznice odzyskania niepodległości czy inne związane z naszą historią. Organizujemy też konkursy historyczne, prelekcje, spotkania z Sybirakami. Na lekcjach historii poruszamy tematy związane z konkretnymi rocznicami.

W liceum mamy około 160 uczniów, chesne wynosi tysiąc zł. Podobnie jest też w naszych technikach. Nasi uczniowie pochodzą głównie ze Szczecina, ale nie tylko. Mamy wśród nich także młodzież,

która pochodzi z okolicznych miejscowości. Uczniowie mają możliwość korzystania z bursy. Zdecydowana większość naszych absolwentów kontynuuje naukę w szkołach wyższych w kraju albo za granicą. Mamy 25 nauczycieli w liceum i 40 łącznie we wszystkich naszych placówkach. Jest to kadra zróżnicowana, jeśli chodzi o liczbę nauczanych przedmiotów, która cały czas się rozwija, potrafi uczyć w sposób nowoczesny i cały czas zdobywa doświadczenie. Wiele z nich to egzaminatorzy z przedmiotów maturalnych, np. z języka polskiego, matematyki, chemii. W gronie pedagogicznym przeważają kobiety.

Specyfika szkoły polega na indywidualnym podejściu do uczniów, spokojnej przyjaznej atmosferze, akceptacji potrzeb uczniów i ich zrozumienia. Staramy się pokazać naszym uczniom, że wszystko jest możliwe i że wszystko jest do zrobienia. Nie ma osób powtarzających klasę. Zdarzają się oczywiście sytuacje niezaplanowane, kiedy uczniowie zdają egzaminy poprawkowe (w sierpniu), ale nie jest to duży odsetek. Są to naprawdę wyjątkowe sytuacje z różnych powodów, np. chorobowych. Staramy się w uczniach rozbudzić ciekawość świata. Współpracujemy z instytucjami muzealnymi, Uniwersytetem Szczecińskim (mamy patronaty

kilku wydziałów), Muzeum Techniki i Komunikacji — Zajezdnią Sztuki w Szczecinie.

* * *

— Z wykształcenia jestem matematykiem, fizykiem oraz informatykiem — opowiada dyrektor Mirella Okińczyc-Zuwała. — Wcześniej pracowałam w innej szkole. I w pewnym momencie stwierdziłam, że chciałabym stworzyć coś własnego, ale taką szkołę, w której będzie nauczana prawdziwa historia. Pamiętam, jak w szkole podstawowej czy liceum uczono mnie jednej historii, a w domu zupełnie innej. Stawiałam więc często pytania, które uważano za niepoprawne i wzywano rodziców, twierdząc, że wiem zbyt dużo i przeszkadzam w wychowaniu klasy. Dziś, na szczęście, z nauką historii nie mamy już problemu. Tworząc szkołę, trudno jest jednak dobrać takich nauczycieli, którzy chcieliby tę historię przekazywać. I to jest ta bolączka, która była w wielu innych placówkach.

Chciałam stworzyć taką szkołę, która kształcić będzie świadomych pełnej polskiej historii uczniów i mam nadzieję, że mi to się udało. Zawdzięczam to m.in. kadrze nauczycielskiej, którą dobieierałam bardzo skrupulatnie. Chciałam, aby byli to pasjonaci nieskrzywieni politycznie.

Rozmawiał Leszek Wątróbski
Fot. autor



W 2023 roku w liceum powstała Izba Pamięci, w której gromadzone są materiały i eksponaty przekazywane szkole przez Sybiraków i ich rodziny

Minister komunikacji o sytuacji w transporcie publicznym

Minister komunikacji Eugenijus Sabutis naświetlił sytuację dotyczącą litewskiego transportu publicznego. Zaprezentował interaktywną mapę, na której udostępniona została informacja dotycząca stanu pojazdów parku trolejbusowego i autobusowego, liczby przewożonych pasażerów oraz inne dane dla korzystających z różnych środków transportu.

„Po raz pierwszy zaczęliśmy obserwować sytuację transportu publicznego, koncentrując się na jego obecnym stanie i wyzwaniach. Od teraz mieszkańcy nie będą musieli pytać merów, kiedy zostały zakupione autobusy i trolejbusy, czy ile przystanków jest w tym albo innym regionie. Cała informacja będzie zawarta na specjalnie uruchomionej platformie informacyjnej. Będzie ona także pomocna przy wyborze środka transportu. Będzie można m.in. sprawdzić, czy w danej chwili wygodniej jest podróżować samochodem czy środkami komunikacji publicznej, dowiedzieć się, jak wygląda sytuacja na drogach w pobliskich samorządach. Platforma informacyjna będzie co roku aktualizowana” – zapowiada minister Sabutis.

NAJNOWSZY POJAZD TRANSPORTU PUBLICZNEGO KURSUJE W WILNIE

Z początkiem roku dane dotyczące pojazdów transportu publicznego rozpowszechniło 50 samorządów.

Cały transport publiczny na Litwie rocznie przejeżdża blisko 1,3 mld km. Ustalono, że mieszkańcy w skali roku korzystają z publicznych środków transportu ponad 274 mln razy. Co roku pomiędzy ok. 12,5 tys. przystankami kursuje ponad 1,3 tys. autobusów. Średni wiek pojazdów komunikacji publicznej wynosi 11 lat. Najstarsze autobusy kursują głównie w rejonach kretyngskim, kupiskim, łódzieskim, malackim, poswolskim, rakiszeczkim oraz szyłelskim. W tych rejonach średni wiek pojazdów przekracza 20 lat. Najstarszy autobus, zarejestrowany w 1997 r., nadal jest w użyciu w rejonie szyłelskim (Šilalės). Najnowszy po-



Najwięcej mieszkańców podróżuje komunikacją miejską w Wilnie, Kownie i Kłajpedzie **Fot. Marian Paluszkiwicz**

jazd transportu publicznego kursuje w Wilnie. Jest to elektryczny autobus wyprodukowany przez czeską firmę Škoda. Pojazd zaczął przewozić pasażerów w marcu br.

LIDERZY POD WZGLĘDEM PRZEWÓZÓW

Najwięcej mieszkańców podróżuje komunikacją miejską w Wilnie, Kownie i Kłajpedzie. Ogółem mieszkańcy tych miast rocznie korzystają ze środków transportu miejskiego blisko 248 mln razy. Jednocześnie odnotowuje się tu największą emisję CO₂ – 62 tys. ton. Jest to główny gaz cieplarniany, który przyczynia się do globalnego ocieplenia i zmian klimatycznych.

NAJBARDZIEJ ZIELONY SAMORZĄD

Dbając o środowisko, miasta coraz częściej decydują się na zakup autobusów elektrycznych. Obecnie w Wilnie, Kownie i Kłajpedzie kursuje 536 tego rodzaju pojazdów. Pojazdy, które jako paliwo wykorzystują olej napędowy, stanowią obecnie około 65 proc. pojazdów transportu publicznego, zaś autobusy elektryczne 20 proc.

Najbardziej zielonym samorządem są Druskieniki. W 2023 r. był to pierwszy samorząd na Litwie, w któ-

rym kursowały wyłącznie elektryczne autobusy komunikacji publicznej.

INTERAKTYWNA MAPA

Za pośrednictwem interaktywnej mapy mieszkańcy mogą także sprawdzić, ile pojazdów komunikacji miejskiej jest dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dane przedstawiane są zarówno w ujęciu ogólnokrajowym oraz w każdym samorządzie osobno.

Mapa jest dostępna poprzez stronę internetową <https://sumin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/darnus-judumas/darnaus-judumo-duomenys/viesasis-transportas/>

Ministerstwo Komunikacji opracowuje również Indeks Zrównoważonej Mobilności, którego celem jest ocena i analiza wskaźników zrównoważonej mobilności na Litwie oraz promowanie zrównoważonego transportu i innowacji. Resort wspólnie z pracownikami programu rządowego „Kurk Lietuvai” przeprowadził sondaż, który pomógł poznać zwyczaje podróżnicze mieszkańców litewskich miast oraz ich opinie na temat sytuacji transportu publicznego. Wyniki badania i projektu zostaną zaprezentowane pod koniec sierpnia.

Opr. J.G. na podst. sumin.lrv.lt

Litwa już wie, ile chce pożyczyć z unijnego funduszu obronnego

Litwa stara się o pożyczki z unijnego funduszu obronnego SAFE (europejski program działań w zakresie bezpieczeństwa) w wysokości od 5 do 8,76 mld euro. Komisja Europejska (KE) wkrótce zdecyduje o wstępnych kwotach dla 18 państw członkowskich.

Ministerstwo Finansów poinformowało, że wniosek został przygotowany przez Ministerstwo Ochrony Kraju (KAM).

„W swoim wniosku, przygotowanym przez Ministerstwo Ochrony Kraju, Litwa wskazała wstępne kwoty pożyczek — minimalną w wysokości 5 mld euro i maksymalną w wysokości 8,76 mld euro. Kwoty te zostały określone po ocenie potrzeb Litwy w zakresie rozwoju zdolności obronnych oraz wstępnej zgodności proponowanych zakupów z rozporządzeniem SAFE” — poinformowało ministerstwo.

Środki mogłyby zostać wykorzystane na rozwój dywizji, zakup systemów bojowych, pojazdów logistycznych, amunicji, budowę linii obrony Bałtyku, a także na pomoc wojskową dla Ukrainy. Pożyczki mają częściowo pokryć wydatki obronne planowane w litewskim budżecie państwa.

Komisja Europejska rozpatrzy wszystkie wnioski i do końca listopada państwa członkowskie będą mu-

siały przedstawić szczegółowe plany inwestycyjne. Ostateczna kwota pożyczek SAFE dla Litwy zostanie ustalona po negocjacjach z KE i ocenie zgodności projektów z programem.

„Nie oznacza to, że Litwa otrzyma właśnie takie lub podobne kwoty” — stwierdziło Ministerstwo Finansów.

Fundusz SAFE, o wartości 150 mld euro, został sfinalizowany w maju, aby umożliwić państwom członkowskim dostęp do dużych pożyczek na preferencyjnych warunkach. Celem programu jest wzmocnienie zdolności obronnych Europy w obliczu rosnącego zagrożenia ze strony Rosji.

Według komunikatu KE zainteresowanie pożyczkami wyraziły m.in.: państwa bałtyckie, Belgia, Bułgaria, Czechy, Grecja, Hiszpania, Francja, Chorwacja, Włochy, Cypr, Węgry, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja i Finlandia. Komisja ma poinformować o wstępnych decyzjach w ciągu dwóch tygodni.

Pod koniec maja premier Gintautas Paluckas zapowiadał, że Litwa mogłaby pożyczyć z funduszu do 7 mld euro. Obecny wniosek wskazuje wyższą maksymalną kwotę — 8,76 mld euro, co ma odzwierciedlać rosnące potrzeby w zakresie bezpieczeństwa narodowego. ■

Opr. J.B. na podst. BNS

Litwa zmienia podejście do fotoradarów

Od 1 sierpnia wchodzi w życie nowe przepisy — sieć fotoradarów nie zostanie rozbudowana, a istniejące urządzenia trafią w bardziej niebezpieczne miejsca. Minister łączności Eugenijus Sabutis zapowiada skuteczniejsze wykorzystanie systemu i poprawę bezpieczeństwa na drogach. „Naszym celem są realne zmiany na drogach, dążymy nie do ilości, ale do jakości — aby każde urządzenie działało tam, gdzie jest najbardziej potrzebne. Należy również podkreślić, że sieć fotoradarów nie zostanie rozbudowana — na drogach nie będzie ich więcej” — powiedział minister łączności Eugenijus Sabutis. Nowa metodologia przewiduje analizę liczby wypadków, ofiar, rannych oraz natężenia ruchu. Fotoradary będą instalowane głównie w pobliżu szkół, placów zabaw, centrów handlowych oraz na odcinkach dróg, gdzie w ciągu dwóch lat doszło do co najmniej dwóch wypadków. Urządzenia mierzące średnią prędkość będą działały tam, gdzie w ciągu czterech lat odnotowano minimum cztery wypadki, z czego dwa związane z nadmierną prędkością. „Teraz będziemy mogli znacznie celniej wykorzystywać majątek państwa — przenieść fotoradary tam, gdzie są najbardziej potrzebne. Aby działały one jak najskuteczniej i pomogły zmniejszyć liczbę wypadków drogowych, będziemy analizować i oceniać wpływ tej technologii na bezpieczeństwo ruchu na najbardziej wypadkowych i niebezpiecznych odcinkach” — dodał minister. Zmiany obejmą także skracanie odcinków pomiaru średniej prędkości, jeśli wypadki koncentrują się jedynie w części danego fragmentu drogi. Planowany jest również podział odcinków przebiegających przez strefy o różnym natężeniu ruchu. „Z miejsc, gdzie sytuacja na drogach uległa poprawie, fotoradary zostaną przeniesione na inne, bardziej niebezpieczne odcinki dróg” — zaznaczył Sabutis. Obecnie na litewskich drogach działa 78 fotoradarów i 135 systemów pomiaru średniej prędkości.

Opr. J.B. na podst. BNS



Pożyczki na preferencyjnych warunkach mają wzmocnić zdolności obronne Europy w obliczu agresywnej Rosji **Fot. Alfredas Pliadis, KAM**

Podróż to kwestia zdrowia, nie wieku. Specjaliści przypominają też o szczepieniach m.in. na wściekliznę

Coraz więcej osób starszych podróżuje za granicę, jednak to nie wiek, a stan zdrowia jest kluczowym czynnikiem wpływającym na bezpieczeństwo takich wyjazdów. Lekarze i ubezpieczyciele podkreślają, że decyzję o podróży należy podejmować po kompleksowej ocenie ryzyka.

KONSULTACJA LEKARSKA PRZED WYJAZDEM

Jak wyjaśnia Agnė Šimonienė, lekarz rodzinny w Centrum Diagnostyki Medycznej i Leczenia „Hila”, podróże mogą pozytywnie wpływać na zdrowie, zmniejszać stres i wspierać funkcje poznawcze.

„Wiek sam w sobie nie jest przeszkodą w podróżowaniu. Znacznie ważniejsze jest to, czy dana osoba czuje się fizycznie gotowa, czy choroba przewlekła jest odpowiednio kontrolowana, czy nie ma istotnych zaburzeń ruchowych lub oddechowych, które mogłyby wpłynąć na bezpieczeństwo lub komfort podróży. Dlatego jeśli podróż jest daleka lub planowana jest intensywna aktywność, należy skonsultować się z lekarzem co najmniej miesiąc przed wyjazdem” — twierdzi Šimonienė.

Lekarka zaznacza, że konsultacja jest szczególnie istotna dla osób z chorobami serca, układu oddechowego, cukrzycą czy przyjmujących leki wymagające specjalnych warunków przechowywania. Przed podróżą należy wykonać badania kontrolne, odnowić recepty i rozważyć potrzebne szczepienia.

ZNACZENIE SZCZEPIEŃ I PLANOWANIA TRASY

„Dla osób powyżej 65. roku życia szczególnie ważne jest zadbanie o aktualizację szczepień przeciwko grypie, pneumokokom, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A i B, COVID-19, a także pamiętanie o szczepieniu przeciwko tężcowi, błonicy i krztuścowi (Tdap), które powinno być powtarzane co 10 lat. Podczas podróży do niektórych krajów mogą być potrzebne



„Wiek sam w sobie nie jest przeszkodą w podróżowaniu” — mówi Agnė Šimonienė, lekarka rodzinna **Fot. mat. prasowe**

szczepienia przeciwko żółtej febrze, tyfusowi, wściekliznie lub japońskiemu zapaleniu mózgu” — wskazała Agnė Šimonienė.

Dodatkowo należy ocenić warunki podróży — długość lotu, konieczność przesiadek, poziom wysiłku fizycznego czy klimat, który może nasilić objawy chorób przewlekłych. Lekarka podkreśla również znaczenie odpowiedniego ubezpieczenia i zabrania wszystkich niezbędnych leków.

CO Z UBEZPIECZENIEM?

Zdaniem Artūrasa Juodeikisa, dyrektora działu szkód Lietuvos draudimas, decyzje o ubezpieczeniu podróżnym zależą od całego pakietu informacji, a nie wieku podróżnego.

„Egzotyczne lub długie podróże, aktywne trasy, ekstremalne aktywności lub wyjazdy do mniej rozwiniętych krajów są oceniane jako bardziej ryzykowne. W takich

przypadkach możemy poprosić o dodatkowe informacje na temat stanu zdrowia podróżnego, co pozwala na obiektywną ocenę sytuacji” — powiedział Juodeikis.

Ekspert zaznacza, że w sytuacjach, gdy ryzyko jest podwyższone, ubezpieczyciel może wymagać zaświadczenia lekarskiego. Problem pojawia się, gdy klienci nie ujawniają informacji o zdrowiu, co utrudnia ocenę ryzyka i może skutkować brakiem oferty ubezpieczenia.

„Jednak ubezpieczenie podróżne powinno być nieodłączną częścią każdej podróży: nawet jeśli na pierwszy rzut oka podróż wydaje się bezpieczna i nieskomplikowana. Nieoczekiwane problemy zdrowotne, urazy lub inne okoliczności mogą spowodować duże wydatki, których można uniknąć, odpowiednio się przygotowując” — dodał ekspert.

**Opr. J.B. na podst.
inf. Lietuvos draudimas**

Branżę budowlaną na Litwie zaczyna napędzać boom na obronność i OZE — a rąk do pracy brakuje

Brak rąk do pracy, wzrost cen i nowe technologie — tak firmy budowlane określają dzisiejsze wyzwania w budownictwie na Litwie. Jednak sektor napędza nowy boom — na obronność i niezależne od dostawców odnawialne źródła energii (tzw. OZE). To może oznaczać mniejszą dostępność wolnych firm na rynku.

KRYZYS KADROWY — NAJWIĘKSZE WYZWANIE SEKTORA

Według danych Europejskiej Agencji Pracy około połowa zawodów deficytowych w regionie dotyczy budownictwa. Zmiany demograficzne, starzejąca się siła robocza i spadek liczby urodzeń ograniczają dostępność pracowników. Liczba studentów kierunków budowlanych na Vilnius TECH spadła w ciągu dwóch dekad o ponad połowę.

„Dramatycznie brakuje pracowników. Szczególnie brakuje wykwalifikowanych, wysoko kompetentnych inżynierów i projektantów” — twierdzi Tadas Grincevičius, dyrektor generalny spółki Naresta.

„Dlatego dla całego naszego rynku bardzo ważne jest zwiększenie atrakcyjności sektora. Naszym obowiązkiem jest dawanie przykładu wysokich standardów jakości i wartości oraz ukazywanie prawdziwego piękna naszego zawodu (...). Jednocześnie musimy sami się rozwijać: inwestować w szkolenia i nowe technologie, aby zapewnić długoterminowy zrównoważony rozwój i konkurencyjność” — podkreślił Grincevičius.

Najważniejszą pozytywną informacją półroczną dla sektora budowlanego jest wznowienie budowy stadionu narodowego w Wilnie. Choć po wielu skandalach wokół budowy stadionu, dla zwykłych mieszkańców ta nowina może być wręcz irytująca.

„Na początku lipca wznowiliśmy prace pierwszego etapu, a traktory rozpoczęły pracę na terenie budowy 5 minut po otrzymaniu pozwolenia na rozpoczęcie prac. Jestem głęboko przekonany, że stadion narodowy wraz z całą dodatkową infrastrukturą sportową będziemy mieli pod koniec 2027 roku” — podkreślił Grincevičius.

Ministerstwo Ochrony Kraju zaplanowało do 2028 r. inwestycje

w infrastrukturę wojskową o wartości 3 mld euro. Już teraz ogłaszane są przetargi na nowe projekty.

„W tym okresie zatrudnienie na rynku budowlanym wzrosło o około 20 proc. (...) to prawdopodobnie będzie oznaczało wzrost cen i wydłużenie terminów realizacji prac” — ocenił Grincevičius.

„Zajętość rynku budowlanego stanie się jednym z ważnych czynników wpływających na wzrost cen usług: w najbliższym czasie możemy spodziewać się wzrostu cen” — zaznaczył Grincevičius.

Jednocześnie rośnie znaczenie kompetencji instytucji zamawiających. Brak odpowiedniego przygotowania i koncentracja na niższej cenie często prowadzą do problemów z jakością i terminowością projektów.

KIERUNEK ROZWOJU — NIEZALEŻNA ENERGIA ODNAWIALNA

Rozwój energetyki odnawialnej otwiera przed branżą nowe możliwości.

Wkrótce ruszy budowa morskiej farmy wiatrowej „Mierzeja Kurońska” (lit. „Kuršių nerija”) na Morzu Bałtyckim o wartości ponad 1 mld euro i mocy 700 MW. Do 2030 r. Litwa planuje osiągnąć moce produkcyjne wodoru na poziomie 1,3 GW, co wymaga powstania nowej infrastruktury i specjalistów.

„Dla naszego rynku oznacza to nowe kompetencje i kształcenie specjalistów nowego typu, a dla klientów z sektora prywatnego — jeszcze większą konkurencję o czas profesjonalistów z branży budowlanej” — zaznaczył Grincevičius.

„Musimy nie tylko szukać rozwiązań problemu braku pracowników i wdrażać technologie, ale także zwracać coraz większą uwagę na nowe rodzaje budownictwa: energię odnawialną, nauki przyrodnicze i inne zaawansowane dziedziny” — podsumował Tadas Grincevičius.

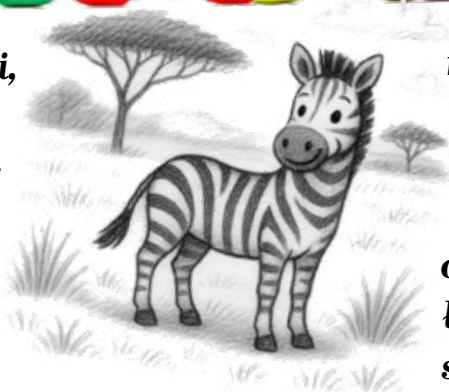
Opr. J.B. na podst. inf. Flow PER, KW



Branżę budowlaną napędza boom na inwestycje infrastrukturalne, obronne i energetyczne. To jednak oznacza mniejszą dostępność firm **Fot. Apolinary Klonowski**



Zobaczyć stado słoń, zmierzające o zachodzie słońca do wodopojów... Usłyszeć w nocy ryk lwa, wyruszającego na łowy... Czy zwykły turysta może mieć równie egzotyczne przeżycia? Tak — pod warunkiem że wyruszy do Kenii. Wizja podróży przez sawannę, gdzie gospodarza-



mi są dzikie zwierzęta, a człowiek pozostaje tylko gościem — działa na wyobraźnię.

Osobiście nie miałam okazji odbyć takiej podróży, ale czytałam o tym z fascynacją. Pomyślałam, że Wy też możecie być tym zaciekawieni i kiedyś zaplanujecie sobie taką podróż...

Zwierzęta w Afryce

Afrykański świat zwierząt jest bardzo bogaty i zróżnicowany. Różnorodność roślinna tego kontynentu pozwoliła na powstanie wielu gatunków zwierząt. Afrykę zamieszkuje między innymi największy ssak lądowy słoń oraz najszybsze zwierzę lądowe gepard. Na terenach trawiastych występuje ponad **20 gatunków roślinożernych ssaków**. Najczęściej spotykane zwierzęta w Afryce na stepach i sawannach są: lwy, żyrafy, hieny oraz zebry. Tereny podmokłe są **domem dla wielu krokodyli i hipopotamów** oraz różnych gatunków antylop i ryb. Pustynne tereny obejmują, między innymi, największą pustynię na świecie — Saharę oraz pustynie Rogu Afryki, Kalahari i pustynię Namib. Wbrew pozorom pustynie są domem dla wielu zwierząt oraz ptaków. Na terenach pustynnych **najczęściej spotykanymi zwierzętami są**: fenek, antylopa adaks, skorpiony i skoczki pustynne. Afrykańskie torfowiska są schronieniem dla różnych gatunków gryzoni. **Górzyste tereny posiadają bardzo różnorodną faunę i florę**. Zamieszkują tam, między innymi, dżelada, kameleon Elliota i żmija sykliwa.



Zwierzęta Afryki są naprawdę wielkim bogactwem tego kontynentu. Lasy deszczowe, które dominują w zachodniej części Afryki Środkowej dają pożywienie wielu roślinożercom. Możemy tam spotkać przede wszystkim goryle, jeżozwierze, świnię oraz papugi.

Co to jest safari?



Safari — wyprawa myśliwska, ewentualnie dłuższa podróż karawanowa w Afryce Wschodniej. Obecnie, wraz z rozwojem globalnej turystyki, coraz częściej terminem tym określa się formę zorganizowanego wypoczynku i rekreacji poprzez podziwianie i fotografowanie naturalnej przyrody, a zwłaszcza świata zwierząt.

FASCYNUJĄCA KENIA



Niegdyś przyjeżdżali tu myśliwi, dziś turyści z kamerami i aparatami fotograficznymi. Dzięki temu, że dozwolone są tylko bezkrwawe łowy, a wielkie połacie kraju objęto ochroną w parkach narodowych, udało się ocalić bogactwo tutejszej przyrody.

Kenia to jednak nie tylko sawanna. Zróżnicowanie pejzażu zaskakuje przybyszów.

Można tu znaleźć zarówno spieczoną słońcem półpustynię, jak i wilgotne górskie lasy, gorące przez cały rok niziny i pokryte wiecznymi śniegami szczyty Mt. Kenia. Są tu zarówno wielkie, tętniące życiem miasta — Nairobi jak i Mombasa, oraz zagubione w buszu wioski.

Większość turystów zaczyna swoje spotkanie z tym fascynującym krajem na wybrzeżu. Tu, przy białych plażach Oceanu Indyjskiego, które słyną z delikatnego, miłego jak puder piasku, rosną dorodne palmy kokosowe. Turkusowa woda morska jest ciepła przez cały rok, a rafy koralowe należą do najpiękniejszych na świecie. Jeśli ktoś nie czuje się zbyt pewnie w wodzie, może oglądać bogactwo podwodnego życia przez szklane dno specjalnych łodzi.

Z wybrzeża wyrusza się w głąb lądu na safari — kilkudniowe wyprawy do parków narodowych. Zwierzęta w parkach narodowych są oswojone z widokiem turystów. Zachowują się normalnie, nie zwracają na ludzi żadnej uwagi, bo wiedzą, że nic im nie grozi z tej strony.

Dziką przyrodę parku Masai Mara można podziwiać także z gondoli balonu. Taki przelot nad sawanną pozwala podziwiać wielki spokój pejzażu i zwierząt. Widać stada słoni i antylop, lwy wybierające się na łowy.

Uwaga! Nie należy robić zdjęć Kenijczykom, zanim nie uzyska się ich zgody (Masajowie każą sobie za to sporo płacić). Masajowie okazali się wyjątkowo odporni na pokusy współczesnej cywilizacji. Nadal hodują bydło i mieszkają w tradycyjnych wioskach.

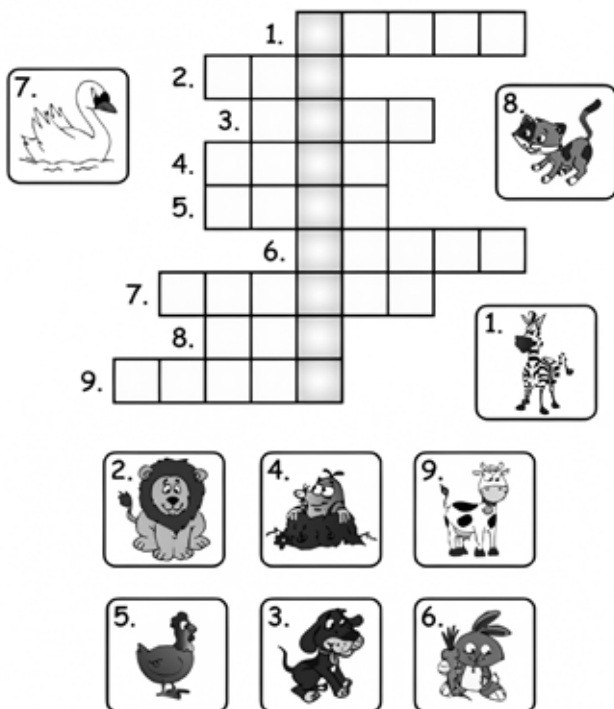
ALE DOWCIP!

Hrabia opowiada o swoim ostatnim safari w Afryce:

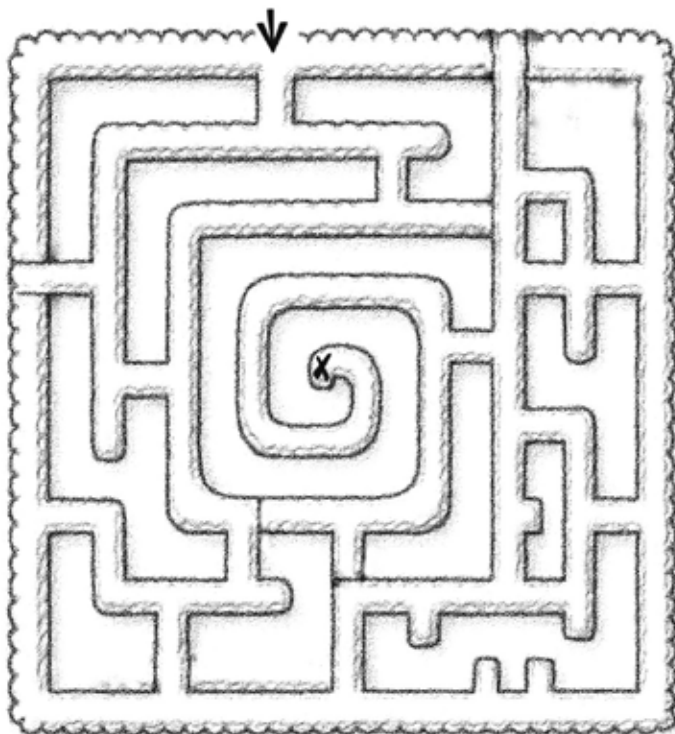
- Wówczas skoczyłem na lwa i obciąłem mu szablą ogon.
- A dlaczego nie leb?
- Leb był już obcięty.

KRZYŻÓWKA

Wpiszcie do krzyżówki nazwy obrazków i odczytajcie rozwiązanie.



NIE ZGUB SIĘ W CHASZCZACH!



Siekane kotlety z piersi kurczaka

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Idealnie sprawdzą się nie tylko na rodzinny obiad, ale i jako szybki posiłek na kolację czy imprezę. Złocista skórka i miękkie, soczyste wnętrza – czego chcieć więcej? Takie kotlety smakują wszystkim, chętnie zjadają je także dzieci.

Składniki:

• 2 duże piersi z kurczaka • 1 jajko duże • 1 łyżeczka musztardy • 1 łyżka oleju • 1 łyżka jogurtu naturalnego gęstego • 2 łyżki mąki ziemniaczanej • 1 łyżeczka oregano lub ziół prowansalskich • sól i pieprz do smaku • ulubione przyprawy (np. papryka słodka, czosnek granulowany, majeranek) • olej do smażenia

Wykonanie:

Piersi z kurczaka umyć, osuszyć i pokroić w bardzo drobną kostkę (ok. 0,5 cm). W salaterce wymieszać jajko z mąką, dodać jogurt, musztardę najlepiej ostrą lub taką jaką lubimy, olej, wszystko wymieszać na gładką masę, tak żeby nie było grudek. Dodać przyprawy oregano, sól, pieprz, czosnek, można dodać też posiekaną natkę pietruszki, wymieszać i połączyć

Delikatne, pełne smaku i bardzo proste Siekane kotlety z piersi kurczaka to świetna alternatywa dla klasycznych kotletów mielonych czy panierowanych filetów.



■ Fot. autorka

z pokrojoną pierśią z kurczaka, masa powinna być dosyć gęsta. Przykryć i wstawić do lodówki na co najmniej pół godziny lub dłużej, aby składniki się połączyły. Na patelni rozgrzać olej. Łyżką nakładać porcje masy i formować płaskie kotlety. Smażyć na średnim ogniu po 3–4 minuty z każdej strony, aż będą złociste i dobrze wysmażone w środku. Grzanie nie może być za duże, gdyż kotlety za szybko się

zrumienią. Gotowe kotlety odsączyć z nadmiaru tłuszczu na papierowym ręczniku. Podawać z ziemniakami, ryżem lub kaszą i ulubioną surówką – np. z marchewki, kiszzonej kapusty albo świeżym ogórkiem. Dobrą alternatywą jest też podanie ich z warzywami gotowanymi: kalaflorem, cukinią, fasolką szparagową. Świetnie smakują też na zimno, np. w bułce jako domowy fast food. ■

Salatka z kaszą bulgur

Lekka, orzeźwiająca i pełna smaku sałatka, która sprawdzi się o każdej porze dnia. To idealna propozycja na letni lunch, lekką kolację, zdrową przekąskę lub szybki posiłek do pracy. Jej głównym składnikiem jest kasza bulgur – delikatna, lekko orzechowa w smaku, a przy tym bogata w błonnik i składniki mineralne. Choć nie każdy sięga po nią na co dzień, w tej sałatce zyskuje zupełnie nowe oblicze – dzięki połączeniu z warzywami, świeżymi ziołami i cytrynowym dressingiem staje się niemal niewyczuwalna, ale odgrywa ważną rolę, nadając potrawie sycący charakter. To świetna alternatywa dla tradycyjnych sałatek – szybka w przygotowaniu, kolorowa, pełna witamin i lekkostrawna. Jeśli szukasz sposobu

na przemycenie kaszy do codziennej diety lub po prostu chcesz zjeść coś zdrowego i smacznego – ta sałatka będzie strzałem w dziesiątkę.

Składniki:

• 100 gram kaszy bulgur • 1-2 pomidory • 1 ogórek • 1 cebula • 2-3 łyżki pokrojonej



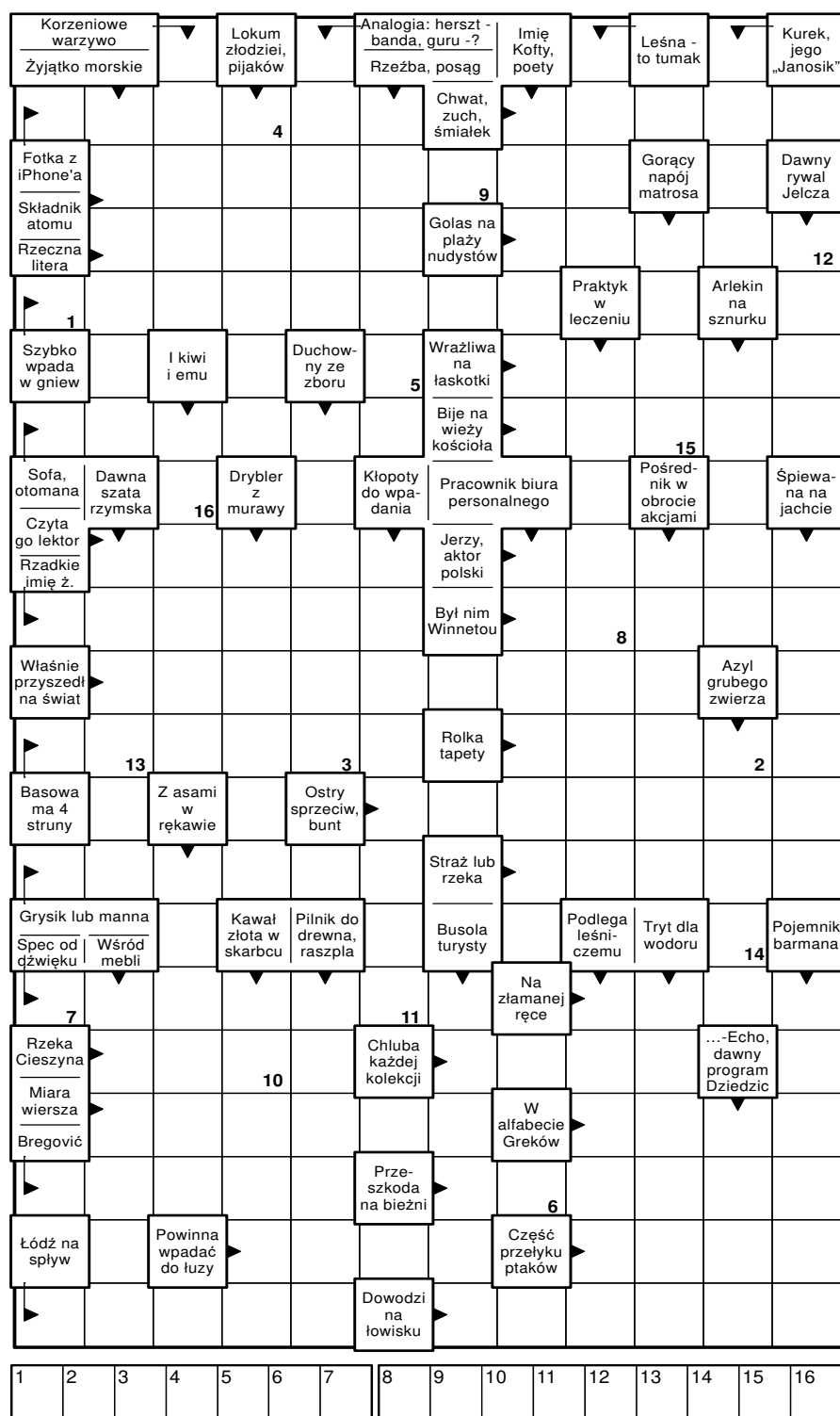
■ Fot. autorka

nej natki pietruszki • 1 łyżka pokrojonej świeżej mięty • 3 łyżki oliwy z oliwek • sok z pół cytryny • sól • pieprz

Wykonanie:

Kaszę ugotować na sypko w lekko osolonej wodzie i ostudzić. Pomidory najlepiej malinowe, sparzyć, zdjąć skórkę i pokroić w kostkę. Ogórek obrać i pokroić tak samo jak pomidora. Cebulę obrać, pokroić w drobną kosteczkę i dodać do sałatki. Wszystkie warzywa wymieszać z kaszą. Przygotować sos. Do małego słoika wlać oliwę, dodać sok z cytryny, trochę soli i pieprzu, wymieszać potrząsając słoikiem, aż składniki się połączą i polać sałatkę, wymieszać, a na koniec dodać natkę pietruszki i miętę. ■

Krzyżówka



ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 31 LIPCA – 1 SIERPNIA

Poziomo: MOSKWA - EFEKT - KAWAŁEK - PORADA - SKALP - TIRAMISU - TRAGI - WIATR - UZNAM - RZĄD - ŻABKA - EPOKA - KIWKA - NANOS - TACA - LITR - PADWA - ARIA - BRODACZ - UTRATA - SABAT - GADŻET - KONIK - NIEMETAL - LIRA - ETAT - ZEFIR - FUJARA - WALL - ETER - ŻABOT - ARKADA

Pionowo: MOKOTÓW - AKAPIT - ANIELA - SARI - IZBICA - RUDI - KWARTA - KWADRA - ŻELIWO - WADA - TRAK - EMIRAT - KAŁAMARZ - ALABASTER - TAFLA - EKSSTUDENT - OSĘKA - KURZ - PARADA - OLEJEK - TEZA - ANION - RABAN - TATA - LAGA - KOPICA - IDARED - STĘP - IMPAS - AZTEK - TARA

Hasło: Miażdżąca przewaga

Uśmiechnij się!

Dzwoni telefon:

— Pan Kowalski?

— Tak.

— Proszę przyjechać po Jasia do szkoły.

— No nie... Co znowu narozrabiał?

— Nic, ale już prawie północ.

Mały Arab pyta ojca:

— Ojczy, jeśli mogę zapytać, po co nosimy takie dziwne suknie?

— Synku, ta szata nazywa się djellaba i chroni nas przed pięknym słońcem pustyni.

— Ojczy, a dlaczego nosimy takie dziwne czapki?

— Synku, nasze nakrycie głowy nazywa się keffija i chroni nas przed pięknym słońcem oraz kurzem pustyni.

— Ojczy, a po dlaczego nosimy takie dziwne buty?

— One też chronią nasze stopy przed gorącym i ostrym piaskiem pustyni, szczególnie w wietrzną pogodę.

— Ojczy, a po jakiego czorta nam to wszystko, skoro mieszkamy w Paryżu?

Żona przegląda się w lustro, podchodzi mąż.

— Ale ty pięknie wyglądasz w tej sukience!

— Daj spokój, to tylko kawałek starej szmaty.

— Być może, ale sukienka naprawdę jest piękna.

Para w restauracji. Przechodzi kelner. Kobieta woła:

— Kelner, moja zupa jest zimna!

Mężczyzna mówi:

— Kochanie, to jest gazpacho.

Kobieta:

— Gazpacho! Moja zupa jest zimna!

Pewien Chińczyk, udał się na zakupy do osiedlowego sklepu spożywczego:

— Dziś dobiły, ci jest mąka?

— Nie ma mąka — odpowiada sprzedawczyni, zmierzwiwszy obcokrajowca wzrokiem.

Chińczyk chwilę wpatruje się w panią jak zaczarowany, kiedy ta już-już chce mu zacząć tłumaczyć na migi, pyta niepewnie:

— A ciemu pani uziwa mianownika zamiast dopełniacza?

Jubileusz Młodzieży dobiegł końca. Leon XIV: „Jesteśmy z młodymi z Gazy, z młodymi z Ukrainy”

Ponad milion młodzieży ze 146 krajów, w tym około 20 tys. Polaków, a także młodzież polonijna. Tyloma gośćmi mógł się pochwalić Jubileusz Młodzieży w Rzymie.

W niedzielę, 3 sierpnia, papież Leon XIV przewodniczył tam mszy świętej, podczas której w homilii apelował o budowę świata opartego na dialogu. Był to akord zamykający Jubileusz Młodzieży.

PIERWSZE TAKIE WYSTĄPIENIE LEONA XIV

Było to pierwsze wystąpienie nowego papieża przed tak liczną grupą wiernych od czasu jego wyboru w maju tego roku. W wydarzeniu wzięło udział około 20 tys. Polaków, w tym także młodzież polonijna. Młodzi pielgrzymi spędzili noc z soboty na niedzielę na czuwaniu, oczekując na poranne nabożeństwo z udziałem papieża.

Msza święta rozpoczęła się tuż po wschodzie słońca, a jej centralnym momentem była homilia wygłoszona po włosku, hiszpańsku i angielsku. Papież nawiązał do kondycji ludzkiego życia, podkreślając, że kruchość i delikatność są jego nieodłącznymi elementami. Posłużył się przy tym metaforą trawy, która mimo swojej wrażliwości, stale się odnawia.

„Kruchość jest częścią cudu, jakim jesteśmy. Pomyślmy o symbolu trawy: czyż kwitnąca łąka nie jest piękna? Oczywiście, jest delikatna, złożona z cienkich, wrażliwych źdźbeł, podatnych na wyschnięcie, wyginanie i złamanie, ale jednocześnie natychmiast zastępowana przez inne, które wyrastają po nich” — powiedział Leon XIV.

Nawiązując do duchowych pragnień młodych ludzi, papież przestrzegł przed pokusą ich powierzchownego zaspokajania.

„W obliczu tego pragnienia nie oszukujmy naszego serca, próbując je ugasić nieskutecznymi zamiennikami. Raczej wysłuchajmy go. Uczynimy z niego stół, na który możemy się wspiąć, aby jak dzieci, na palcach, wyrzeć przez okno spotkania z Bogiem” — zachęcił papież.



Papież Leon XIV zaapelował, aby budować świat oparty na dialogu, a nie na rozwiązaniach siłowych Fot. EPA-ELTA

DOŚWIADCZENIE WSPÓLNOTOWE I MIĘDZYKULTUROWE

Zwracając się bezpośrednio do uczestników spotkania, papież przypominał o wartości doświadczenia wspólnotowego i międzykulturowego, którego doświadczyli podczas dni jubileuszowych.

„W minionych dniach przeżyliście wiele pięknych doświadczeń. Spotkaliście się z rówieśnikami pochodzącymi z różnych stron świata, należącymi do różnych kultur. Wymienialiście się wiedzą, dzieliliście się oczekiwaniami, prowadziliście dialog z miastem poprzez sztukę, muzykę, informatykę i sport” — mówił Leon XIV.

W dalszej części homilii podkreślił, że prawdziwe spełnienie człowieka nie płynie z posiadania rzeczy, lecz z relacji z innymi i z Bogiem, a pełnia życia nie wynika z posiadania.

„Jest ona (pełnia życia — przyp. red.) raczej związana z tym co z radością potrafimy przyjąć i dzielić z innymi. Kupowanie, gromadzenie, konsumpcja nie wystarczą. Musimy wznieść oczy, spojrzeć

w górę, na to, co w górze, aby uświadomić sobie, że wszystko pośród rzeczywistości świata ma sens o tyle, o ile służy jednoczeniu nas z Bogiem i z braćmi w miłości, rozwijając w nas serdeczne współczucie, dobroć, pokorę, cichość, cierpliwość, przebaczenie, pokój na wzór Chrystusa” — podkreślił papież.

PRZYWOŁAŁ SŁOWA JANA PAWŁA II

Zacytował także słowa św. Jana Pawła II, przypominając młodzieży, że nadzieja zawiera się w Jezusie i w dążeniu do świętości.

„To on, jak mówił święty Jan Paweł II, »wzbudza w was pragnienie, byście uczynili ze swojego życia coś wielkiego, by dążyć do doskonalenia samych siebie i społeczeństwa, czyniąc je bardziej ludzkim i braterskim«” — powiedział papież Leon XIV.

W przemówieniu przed modlitwą Anioł Pański papież podsumował Jubileusz Młodzieży, określając go jako wyjątkowe wydarzenie duchowe.

Jubileusz był „kaskadą łaski dla Kościoła i całego świata”, mówił papież.

28.>>

**JESTEŚMY Z MŁODYMI
Z GAZY, Z UKRAINY**

Zwrócił też uwagę na młodych ludzi dotkniętych dramatem wojen.

„Jesteśmy bliżej niż kiedykolwiek młodych osób, które cierpią z powodu najgorszego zła, wyrządzanego przez innych ludzi. Jesteśmy z młodymi mieszkańcami Gazy, z młodymi z Ukrainy i z każdej ziemi zbroczonej krwią wojny” — zaznaczył Leon XIV.

Na zakończenie przemówienia zwrócił się do młodzieży z wezwaniem o pracę nad innym światem.

„Młodzi bracia i siostry, wy jesteście znakiem tego, że inny świat jest możliwy; świat braterstwa i przyjaźni, w którym konfliktów nie rozwiązuje się bronią, ale poprzez dialog. Z Chrystusem to możliwe, dzięki jego miłości, przebaczeniu i mocy Ducha Świętego” — powiedział Ojciec Święty.

Papież zaapelował również, by młodzież była „ziarnem nadziei” tam, gdzie żyje — w rodzinach, szkołach, miejscach pracy i w środowiskach sportowych.

Przypomniał także o dwóch uczestniczkach wydarzenia — Hiszpance i Egipcjance — które zmarły w trakcie jubileuszu i modlił się w ich intencji. Podczas mszy zabrzmiała

również modlitwa wiernych w języku polskim, odczytana przez Hannę Bieniek z Lublińca: „Niech Bóg zgody prowadzi rządzących drogami pokoju, by ustały okrucieństwa wojen i aby budowano świat sprawiedliwy i braterski”.

NASTĘPNE DNI MŁODZIEŻY W SEULU

W wystąpieniu papież ponowił zaproszenie na kolejne Światowe Dni Młodzieży, które odbędą się w Seulu w Korei Południowej w dniach od 3 do 8 sierpnia 2027 r. Obecna na mszy delegacja koreańska została entuzjastycznie przyjęta przez pielgrzymów.

„Miejmy dalej marzenia i razem nadzieję. Przekażcie pozdrowienia tym młodym ludziom, którzy nie mogli przybyć do Rzymu, bo nie mogli opuścić swoich krajów. Są miejsca, z których młodzi nie mogli przyjechać z powodów, które znamy. Zanieście tę radość, ten entuzjazm całemu światu. Jesteście solą ziemi, światłem świata. Przekażcie to pozdrowienie wszystkim waszym przyjaciółom, wszystkim młodym, którzy potrzebują przesłania nadziei” — zaapelował papież Leon XIV.

Papieża żegnano długo i z wielkim entuzjazmem. Tłum skando-

wał „Papa Leone”, gdy objeżdżał kampus Tor Vergata w papamobile, pozdrawiając pielgrzymów z całego świata.

CZYM JEST JUBILEUSZ MŁODZIEŻY?

Jubileusz Młodzieży to świętowanie 40 lat od pierwszego spotkania papieża Jana Pawła II z młodymi. Światowe Spotkanie Młodych w 1985 r. były apogeum obchodów kościelnych Międzynarodowego Roku Młodzieży organizowanego przez ONZ. Światowe Dni Młodzieży na stałe wpisały się w kalendarz wydarzeń katolickich, a nawet ogólnie-chrześcijańskich, gdyż wiele wydarzeń w ramach obchodów ma charakter ekumeniczny.

W 2016 r. Światowe Dni Młodzieży miały miejsce w Krakowie. Wtedy też na tę okazję powstał specjalny hymn wydarzenia pt. „Błogosławieni miłosierni”. Hymn ten doczekał się własnego wideoklipu. Jego inicjatorem był Łukasz Kamiński, a w nagraniu udział wzięli: Austėja Radziulytė, Monika Jodko, Tomasz Pieczuro, Tomasz Tatol, Ewelina Romanowska. ■

Opr. A.K. na podst. BNS, PAP, mat. pras., inf. wł.



■ W wydarzeniu udział wzięło ponad milion młodzieży, w tym co najmniej 20 tys. Polaków Fot. EPA-ELTA

6.45 Studio Wilno
7.05 „Szkoła z Kleksem Bystrzakiem”
7.15 Zagadki zwierzogromadki
7.30 Piękno, zgłoś się!
8.00 Ziołowa apteka
8.10 Moje zdrowie
8.20 Zakochaj się w Polsce
8.45 Daję słowo
9.30 „Kościuszek. Przewodnik bardzo współczesny” film dok.
10.25 Gra słów
10.50 Słownik polsko@polski
11.15 Szkoła z Kleksem Bystrzakiem
11.30 Zagadki zwierzogromadki
11.50 Rola życia
12.15 S. „Warto kochać”
13.00 Niezwykłe miejsca
13.05 Tygiel
13.25 Panorama litewska
13.35 Anna Dymna – spotkajmy się
14.00 Muzyka w sieci
14.15 Szlakiem miejsc niezwykłych
14.20 „Matka 24 h” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Wynalazki na medal
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Szkoła z Kleksem Bystrzakiem
17.20 Zagadki zwierzogromadki
17.35 Pamiętnik Florki
17.45 S. „Blondynka”
18.30 W 80 dni dookoła Wileńszczyzny
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Niezwykłe miejsca
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Czarne chmury”

21.55 Rola życia
22.20 Zakochaj się w Polsce
22.45 Tygiel
23.05 Na sygnale
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 W 80 dni dookoła Wileńszczyzny
00.55 S. „Blondynka”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Berlińska policja wodna”
11.30 S. „Morderstwo na północy”
12.25 Czego nie mówić
12.30 „Kto i dlaczego?”
13.00 S. dok. „Anthony Bourdain. Fragmenty nieznanego”
13.45 Euromaxx
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.30** Wiadomości
14.20, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Przyjazna Litwa
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Narcos”
22.20 S. „Nieograniczony”
23.05 S. „Niezwyciężony”
23.30 S. dok. „Anthony Bourdain. Fragmenty nieznanego”



6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Obiecany”
8.00 „Pani chłopka”
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Krwa-we kwiaty”
12.00 „Pierwsze randki”

13.00 Księżniczka Kopciuszek
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „Ukryj mnie”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 „Pani chłopka”
20.30 Od...do...
21.00 „Komisja miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Ciche miejsce” thriller
00.20 S. „FBI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzieci tysiąclecia
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Kuchnia Beaty
8.30 „Wiara i życie”
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 „Co jest lepsze, sąsiedzie?”
12.00 S. dok. „Ścieżki święte”
13.00 Odblaski
13.30 Spacery
14.00 Dajmy czadu!
15.05 Kalendarz ogrodnika
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Solsidan”
17.05 Dzień dobry, Litwo
19.00 Weranda
19.30 S. dok. „Ścieżki święte”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Ogród Eden” dramat
23.05 „Co dalej?”
00.00 S. „Raj dla kobiet”



6.00 S. anim.
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Szczęśliwy dom”
9.00 S. „Walker, rycerz Texasu”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Droga do domu”
14.00 S. „Miłość

jest moim życiem”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Szczęśliwy dom”
21.00 S. „Niedoskonałe geny”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Rambo: Pierwsza krew” dramat
00.25 S. „Prawo i porządek”



6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Akumulatory”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „Ostatni gliniarz”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „MacGyver”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ostatni gliniarz”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Pod pokładem”
21.00 „Romeo musi umrzeć” film fab.
23.15 „Listopad” thriller

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Cel podróży
8.00 S. „Otwarty cel”
9.00 S. dok. „Agenci sprawiedliwości”
10.00 S. „Grom z jasnego nieba”
11.00 S. „Stary”
12.30 Lato na wzgórzu
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. „Kochanie, oddzwonię”
17.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
18.00 Reporter

18.20 Sport. Pogoda
18.25 Renowacja dzisiaj
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Otwarty cel”
21.25 S. „Grom z jasnego nieba”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Urodzeni pod szczęśliwą gwiazdą
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”



5.40 S. „Chicago Fire”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 S. „Supermarket”
9.00 „Egązas dugnas”
9.30 „Gwiazdy lombardu”
10.00 S. „Dotrwać do trzydziestki”
11.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
12.00 „Mistrz kulinarii”
13.00 S. „Agent dyżurny”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Wezwanie piękniętej czaszki”
16.00 S. „Chicago Fire”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Dotrwać do trzydziestki”
20.00 „FBoy Island Australia”
21.30 „Hitman. Agent 47” film fab.
23.30 „Drift Partners in Crime” film fab.
00.30 „Wezwanie piękniętej czaszki”



6.00 S. „Wybacz nam nasze grzechy”
7.00 „Alaca”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Przenaczenia”
10.00 S. „Detektyw Rizzoli”
11.00 S. „Specjaliści. W imieniu ofiar”
12.00 S. „Kryminalne umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”

14.00 S. „Śmier-
telne tropiki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.50 S. „Wędruję
w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Detek-
tyw Rizzoli”
19.00 S. „Krymi-
nalne umysły”
20.00 S. „Prawo
i porządek”
21.00 S. „Nie zabijaj”
22.45 „Śmier-
telne tropiki”
23.50 S. „Kassandra”



05.45 S. „Akacyjowa 38”
06.55 „Info Poranek”
08.00 „Transmisja
Mszy Świętej z Sank-
tuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze”
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 S. „Czter-
dziestolatek”
09.55 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komi-
sarz Alex”
11.45 S. „Ojciec
Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Maga-
zyn Rolniczy”
13.55 „Zjawiskowe góry
Portugali” film dok.
15.00 S. „Wichro-
we wzgórze”
15.55 „Kolarstwo Tour
de Pologne 2025”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to
melodia?”
19.00 „Reporterzy”
19.20 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program
informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Nieznajoma”
22.30 „Francuski
pocałunek” komedia
00.20 „Tour de Pologne”



07.15 „Muzycz-
ne poranki”
07.50 „Tamte
lata, tamte dni”
08.30 „Podró-
że z historią”

09.15 „Księga
Przestrzeni”
10.00 S. „Blisko,
coraz bliżej”
11.20 „Syzyfowe
prace” film obycz.
13.10 „Klub szachi-
stów” film TVP
13.50 S. dok. „The
Sound of New York”
14.35 „Rawhi-
de” western
15.40 „Tydzień z życia
mężczyzny” film obycz.
17.20 S. „Blisko,
coraz bliżej”
18.55 „20 x 20 Lat
TVP Kultura”
19.30 Portrety
19.50 „English
National Ballet w
Paryżu” film dok.
21.00 „Męczeństwo
Piotra Oheya” spektakl
22.10 „Wichrowe
Wzgórza” dramat
00.05 Tamte
lata, tamte dni



07.00 „Panorama”
07.35 „Pożyteczni.pl”
08.00 „Rączka gotuje”
08.30 „Pytanie
na śniadanie”
12.10 „Nad Niemnem.
Za wschodnią granicą”
12.30 S. „Barwy
szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ranczo”
15.05 Przeżyj to
sam, czyli przebo-
je z przebojami
16.10 „Hity i hi-
storie gwiazd”
16.30 „Program
informacyjny 14.30”
17.00 „Królowie”
17.30 S. „Barwy
szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów.
Krzyżówka”
18.50 „Te-
leexpress Extra”
19.15 „Rosół polski”
19.45 „Panorama”
20.10 „Wschód”
20.30 „Program
informacyjny 19.30”
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Ojciec

Mateusz”
23.10 „Lato z Radiem
i Telewizją Polską”
00.10 „Panorama”



07.55 „Był taki dzień”
08.00 „Spór o historię”
08.30 S. „Czas
honoru Powstanie”
09.15 „Na tropie
przypraw. Pikantnie i
słodko. Liść laurowy”
09.40 „W kotle historii”
10.00 „Był taki dzień”
10.05 „Powstanie War-
szawskie dzień po dniu”
10.15 „Historia
Polski” film dok.
11.00 „Tajemni-
ce Archiwum”
11.15 S. dok. „En-
cyklopedia II woj-
ny światowej”
11.35 S. „Pole niczyje”
12.35 „Kamperem
po Południu”
12.55 S. dok. „Wszyst-
kie kolory świata”
13.45 S. dok. „Po-
dróż z historią”
14.10 „Historia jednej
fotografii” film dok.
14.45 „Monako, księ-
stwo i oceany” film dok.
15.35 S. dok. „Zapo-
mniane szlaki piel-
grzymkowe Europy”
16.30 S. „Koro-
na królów”
16.55 S. dok. „Arra-
sów dzieje osobliwe”
17.20 „Sensacje XX
wieku” film fab.
18.05 „Ułan Batalionu
Zośka. Jan Rodowicz
Anoda” film dok.
18.55 „Powstanie War-
szawskie dzień po dniu”
19.05 „Historia
Polski” film dok.
19.55 „Był taki dzień”
20.00 S. „Czas honoru”
20.45 „Tajemni-
ce Archiwum”
21.00 S. dok. „Kro-
niki Hitlera”
21.50 „Polacy na
ratunek Żydom”
22.00 S. dok. „Historia
w postaciach zapisana”
23.55 „Piosenką
przez historię”
00.05 „Mój ka-
nał” film dok.



06.20 Informacje dnia
06.40 Polski
Punkt Widzenia
07.00 Więźniarki
08.30 Póki nadzieja
09.45 Muzyczne chwile
09.55 Kartka z
kalendarza Powsta-
nie Warszawskie 5
sierpnia 1944
10.00 Informacje dnia
10.15 Polski
Punkt Widzenia
10.35 Ostatni rzeź-
biarz w szkole
11.00 Papież Polak do
RodakówApel Jasno-
górski Częstochowa,
12 czerwca 1987 r.
11.45 Słowo życia(Mt
14, 2236) Jezus
chodzi po jeziorze
11.50 Święty na każdy
dzień 5 sierpnia, wspo-
mnienie Najświętszej
Maryi Panny Śnieżnej
12.00 Informacje dnia
12.15 Jak my to
wizyjny z dale-
ka widać lepiej
12.45 Zew natury
13.05 Mocni w Wierze
13.35 Słowo życia(Mt
14, 2236) Jezus
chodzi po jeziorze
13.40 Ma się rozu-
miećNa błogosławień-
stwo stać czy klęczeć?
13.50 Święty na każdy
dzień 5 sierpnia, wspo-
mnienie Najświętszej
Maryi Panny Śnieżnej
14.00 Anioł Pański
14.03 Informacje dnia
14.20 Śladami
Powstania Stycznio-
wego na Podlasiu
15.05 Dar powołania
15.30 Msza święta z
Jasnej GóryTransmisja
z kaplicy Cudownego
Obrazu Matki Bożej
Częstochowskiej
16.20 Muzyczne chwile
16.30 Siostry na
posterunku
17.00 Kurierskim szla-
kiem. Azymut Węgry
17.50 Ma się ro-
zumiećŚwieccy
szafarze Najświęt-
szego Sakramentu

18.00 Informacje dnia
18.10 Jestem mamą
18.25 Przyroda w
ObiektywiePejzaż
18.40 Zdrowie z
Bożej Apteki
18.55 Mój brat papież
19.10 Prosto o
gospodarce
19.30 Rajd Katyń-
skiBreda (Holandia),
Antwerpia (Belgia)
19.55 Poczet Wiel-
kich Polakówkard.
Stanisław Hozjusz
20.00 Anioł Pański
20.05 Informacje dnia
20.15 Rozmowy
niedokończone
21.25 Święty na każdy
dzień 5 sierpnia, wspo-
mnienie Najświętszej
Maryi Panny Śnieżnej
21.30 Każdy ma-
luch to potrafiłApka
czerwonezielone
21.45 Modlitwa
z telefonicznym
udziałem dzieci
22.00 Informacje dnia
22.20 Różaniec
22.50 7 Sakra-
mentów Kościoła-
Święta Komunia
23.00 Apel Jasno-
górskiTransmisja z
kaplicy Cudownego
Obrazu Matki Bożej
Częstochowskiej
na Jasnej Górze
23.20 Informacje dnia
23.40 Polski
Punkt Widzenia
00.00 Maestro



7.00 Fani czte-
rech kółek
9.00 Łowcy klasyków
11.00 Łowcy staroci
13.00 Naprawa
gospodarstwa
17.00 Jak to jest
zrobione?
17.30 Łowcy staroci
18.00 Fani czte-
rech kółek
19.00 Jak to jest
zrobione?
21.00 Gorączka
złota: złoty szlak
23.00 Pieklny kanion
00.00 Nagi instynkt
przetrwania

TVP
WILNO

7.05 Zwierzaki Czytali
7.15 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
7.30 Moda na rodzinę
7.55 W kotle historii
8.20 Dziką Polską
8.50 Kultowe rozmowy
9.15 Portrety wileńskie
9.30 Niezwykłe miejsca
9.35 „Mieczysław Jahoda. Sztukmistrz z Krakowa” film dok.
10.30 Gra słów. Krzyżówka
10.50 Słownik polsko@polski
11.20 Zwierzaki Czytali
11.30 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
11.45 Rola życia
12.05 S. „Czarne chmury”
13.00 Polacy Świata
13.05 Unia kulinarna
13.25 Lato z Radiem i Telewizją Polską
14.20 „Mój Niemandsland” film dok.
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Zwierzaki Czytali
17.20 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
17.35 Alchemik
17.50 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno.
19.35 Polacy Świata
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Czarne chmury”
21.55 Rola życia
22.20 Dziką Polską
22.45 Unia kulinarna
23.05 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Pożyteczni.pl

LRT | TV
6.00 Hymn Repu-

bliki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**,
8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kry-
 minalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Berlińska
 Policja Wodna”
11.30 S. „Morder-
 stwo na północy”
12.25 „Czego
 nie mówić”
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 S. dok. „Antho-
 ny Bourdain. Frag-
 menty nieznanego”
13.45 Euromaxx
14.00, **15.00**, **16.00**,
 Wiadomości
14.20, **15.15** Dzień
 dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Świat oczami
 Litwinów
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 S. „Narcos”
22.30 S. „Zdrajca”
23.15 S. „Invincible”
23.45 S. dok. „Antho-
 ny Bourdain. Frag-
 menty nieznanego”



6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom
 i Jerry Show”
7.00 S. „Obiecany”
8.00 „Pani chłopka”
9.00 S. „Poważ-
 ne sprawy”
10.00 S. „Potrze-
 buję miłości”
11.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżnicz-
 ka Kopciuszek
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „Ukryj mnie”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wie-
 czór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 „Pani chłopka”
20.30 Od...do...
21.00 „Komisja miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Niesforny
 szwagier” komedia
00.35 S. „FBI”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Repu-
 bliki Litewskiej
6.02 Przyjazna Litwa
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Styl
8.30 Drogi
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Pogory
12.00 S. dok.
 „Ścieżki święte”
13.00 O świecie dnia X
13.30 Euromaxx
14.00 Festiwal
 Jazzowy na Zamku
 w Kłajpedzie 2021
15.05 Młodzież
 LRT OPUS
15.35 S. „Krzyk
 o pomoc”
16.20 S. „Solsidan”
17.05 Dzień do-
 bry, Litwo
19.00 Weranda
19.30 S. dok.
 „Ścieżki święte”
20.20 Niezapom-
 niane Wilno
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Koncert
22.45 S. dok. „Ko-
 biety nauki”
23.00 Spacer
23.30 Oto kino
00.00 S. „Raj dla kobiet”



6.00 S. anim.
6.30 S. „Córka
 ambasadora”
7.30 „Szczęśliwy dom”
9.00 S. „Walker,
 rycerz Texasu”
10.00 S. „W wi-
 rze miłości”
11.00 S. „Marze-
 nia o wolności”
12.00 S. „Dro-
 ga do domu”
14.00 S. „Miłość
 jest moim życiem”
15.00 S. anim.
 „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Szczęśliwy dom”
21.00 S. „Niedo-
 skonane geny”
21.30 Wieczorne
 wiadomości TV3

22.30 „Ognisty
 podmuch” film fab.
00.50 S. „Prawo
 i porządek”



6.00 „Moja kuch-
 nia najlepsza”
7.30 S. „Akumulatory”
8.30 S. „Wojny
 glin. Charków”
9.30 S. „Ostatni gliniarz”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „MacGyver”
13.30 „Moja kuch-
 nia najlepsza”
15.00 S. „Pod
 pokładem”
16.00 S. „Ostat-
 ni gliniarz”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Pod pokładem”
21.00 „Zasady
 walki” film fab.
23.15 „Romeo musi
 umrzeć” film fab.
01.25 S. „FBI”

lrytas.tv

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 W rytmie ogrodu
8.00 S. „Otwarty cel”
9.00 S. „Agenci
 sprawiedliwości”
10.00 S. „Grom z
 jasnego nieba”
11.00 S. „Stary”
12.30 Rozmowy
 nad morzem
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia
 jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. „Kocha-
 nie, oddzwonię”
17.00 S. „Agenci
 sprawiedliwości”
18.00 Reporter
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Otwarty cel”
21.25 S. „Grom z
 jasnego nieba”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda

23.00 Rozmowy
 nad morzem
23.30 S. „Historia
 jednego przestępstwa”
00.30 S. „Aleksandra”



5.40 S. „Chicago Fire”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 S. „Supermarket”
9.00 „Na jednym
 końcu haczyk”
9.30 „Gwiazdy
 lombardu”
10.00 S. „Dotrzeć
 do trzydziestki”
11.00 „Najzabaw-
 niejsze amerykańskie
 filmy domowe”
12.00 „Mistrz kulinarii”
13.00 S. „Agent
 dyżurny”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Wezwanie
 pięknej czaszki”
16.00 S. „Chicago Fire”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Pod pokładem.
 Morze Śródziemne”
20.00 „FBoy Is-
 land Australia”
21.00 „Mechanik.
 Konfrontacja” dramat
23.00 „Drift Partners
 in Crime” film fab.
00.00 „Wezwanie
 pięknej czaszki”



6.00 S. „Wybacz nam
 nasze grzechy”
7.00 „Alaca”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Prze-
 znaczenia”
10.00 S. „Detek-
 tyw Rizzoli”
11.00 S. „Specjaliści.
 W imieniu ofiar”
12.00 S. „Krymi-
 nalne umysły”
13.00 S. „Prawo
 i porządek”
14.00 S. „Śmier-
 telne tropiki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.50 S. „Wędruję
 w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Detek-
 tyw Rizzoli”
19.00 S. „Krymi-

nalne umysły"
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Nie zabijaj”
22.45 S. „Śmier-
 telne tropiki”
23.50 S. „Nie zabijaj”



05.45 S. „Akacyjowa 38”
06.55 „Info Poranek”
08.00 „Transmisja
 Mszy Świętej z Sank-
 tuarium Matki Bożej
 na Jasnej Górze”
08.30 „Rodzina”
09.00 S. „Czter-
 dziestolatek”
09.55 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komi-
 sarz Alex”
11.45 S. „Ojciec
 Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Rok w
 ogrodzie Extra”
13.55 „Nieposkromio-
 ne Wielkie Jeziora”
15.00 S. „Wichro-
 we wzgórze”
15.55 „Kolarstwo Tour
 de Pologne 2025”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to
 melodia?”
19.00 „Reporterzy”
19.20 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program
 informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Oj-
 ciec Mateusz”
22.20 Koncert
23.20 „Tour de Pologne”
23.30 „Whit-
 ney” film dok.
01.40 „Sierpnio-
 we niebo. 63 dni
 chwały” dramat



07.15 „Muzycz-
 ne poranki”
08.05 „Tamte
 lata, tamte dni”
08.45 „Podró-
 że z historią”
09.30 „Kino, któ-
 re zmienia”
10.00 S. „Blisko,
 coraz bliżej”

11.35 „Tydzień z życia
 mężczyzny” film obycz.
13.15 „English
 National Ballet w
 Paryżu” film dok.
14.30 „Rawhi-
 de” western
15.35 „Tata-
 rak” dramat
17.05 „Kino, któ-
 re zmienia”
17.30 S. „Blisko,
 coraz bliżej”
19.00 Muzyka
 w sieci
19.30 Informa-
 cje kulturalne
20.00 „Reżyserzy”
21.00 S. „Profesor T”
22.00 „Życie jako
 śmiertelna choroba
 przenoszona drogą
 płciową” dramat
00.00 „Wichrowe
 Wzgórza” dramat



07.00 „Panorama”
07.35 „Ocalony świat”
08.00 „Okrasa ła-
 mie przepisy”
08.30 „Pytanie
 na śniadanie”
12.10 „Wschód”
12.30 S. „Barwy
 szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ojciec
 Mateusz”
15.05 ABC miło-
 ści” komedia
16.30 „Program
 informacyjny 14.30”
17.00 S. „Królowie”
17.30 S. „Bar-
 wy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów.
 Krzyżówka”
18.50 „Te-
 leexpress Extra”
19.15 „Rączka gotuje”
19.45 Panorama
20.10 „Lasko-
 wik & Malicki”
20.30 „Program
 informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „O mnie
 się nie martw”
23.15 „Studio
 w kontakcie”
00.10 „Panorama”



07.55 „Był taki dzień”
08.00 „Ex Libris”
08.20 „Powstanie War-
 szawskie dzień po dniu”
08.30 S. „Czas honoru”
09.15 „Kamperem
 po Południu”
09.35 „W kotle historii”
10.00 „Powstanie War-
 szawskie dzień po dniu”
10.05 „Historia
 Polski” film dok.
11.00 S. dok. „En-
 cyclopedia II woj-
 ny światowej”
11.20 „Polacy na
 ratunek Żydom”
11.30 S. „Pole niczyje”
12.25 S. dok. „Wielcy
 polscy wynalazcy w
 II Rzeczypospolitej”
12.35 S. dok. „Dro-
 ga od Chrystusa
 do Konstantyna”
13.30 „Niezwykłe
 historie z pocztówek”
13.45 S. dok. „Po-
 dróże z historią”
14.10 „Historia w
 postaciach zapisana”
16.05 „Na tropie przy-
 praw. Pikantnie i słodko.”
16.30 S. „Koro-
 na królów”
16.55 „Poczet Wiel-
 kich Hetmanów”
17.15 „Sensa-
 cje XX wieku”
17.55 „Był taki dzień”
18.00 „Powstanie War-
 szawskie dzień po dniu”
18.05 „Historia
 Polski” film dok.
19.05 „Fake czy
 historia?”
19.35 „Zdobycy
 Karpat” film dok.
19.50 „Powstanie War-
 szawskie dzień po dniu”
20.00 S. „Czas honoru”
20.45 S. dok. „Wielcy
 polscy wynalazcy w
 II Rzeczypospolitej”
20.55 „Myśliciele”
21.00 „Nazistowski
 szwadron wieloryb-
 niczy” film dok.
21.45 „Śladami
 Legionów”
22.00 „Legiony” dramat
00.10 „Sprawa
 szeryfa” film dok.



06.00 Prosto o
 gospodarce
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni
 za Kościół Dziękujemy
 za Radio Maryja!
07.00 Orędzie na
 trudne czasy
08.10 „Edek”
 idol na dziś
08.35 Zdrowie z
 Bożej Apteki
08.55 Kartka z
 kalendarza Powsta-
 nie Warszawskie 6
 sierpnia 1944
09.00 Na żywo
 Informacje dnia
09.15 Polski
 Punkt Widzenia
09.35 Każdy ma-
 łuch to potrafi
09.50 Słowo życia (Łk
 9, 28b36) Gdy Jezus
 się modlił, wygląd Jego
 twarzy się odmienił
10.00 Mocni
 Jego mocą
10.30 Sanktuarium
 polskie Sanktuarium
 Męki Pańskiej Kal-
 waria Pakoska
10.50 Święty na
 każdy dzień 6 sierpnia,
 Przemienienie Pańskie
11.00 Na żywo Zaprzy-
 siężenie Prezydenta RP
12.30 Muzyczne chwile
12.40 Prosto o
 gospodarce
13.00 Na żywo Msza
 święta w intencji Ojczy-
 zny i Prezydenta RP
 Transmisja z Warszawy
14.30 Na żywo Msza
 święta z Jasnej Góry
 Transmisja z kaplicy Cu-
 downego Obrazu Matki
 Bożej Częstochowskiej
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Mazurskim szla-
 kiem piękna stworzenia
16.00 Zdziwiający
 świat chrząszczy
16.50 Premiera
 Ma się rozumieć
17.00 Na żywo
 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
 Zakrzepowa plami-
 ca małopłtkowa
17.30 Powołanie
 w powołaniu

18.00 Premiera Po
 stronie prawdy
18.50 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wiel-
 kich Polaków Henryk
 Flame „Bartek”
19.00 Na żywo
 Anioł Pański
19.05 Na żywo
 Informacje dnia
19.15 Na żywo Roz-
 mowy niedokończone
20.30 Opowieści biblij-
 ne – historie animowa-
 ne z Nowego Testamen-
 tu Łazarz żyje odc. 20
21.00 Na żywo
 Informacje dnia
21.20 Na żywo
 Różaniec
21.50 Premiera Myśląc
 Ojczyzna Ks. Bp
 Tadeusz Bronakow-
 ski Przewodniczący
 Zespołu KEP ds. Apo-
 stolstwa Trzeźwości i
 Osób Uzależnionych
22.00 Na żywo Apel
 Jasnogórski Transmi-
 sja z kaplicy Cudow-
 nego Obrazu Matki
 Bożej Częstochowskiej
 na Jasnej Górze
22.20 Na żywo
 Informacje dnia
22.40 Na żywo Polski
 Punkt Widzenia
23.00 Premiera
 Przetrwaliśmy
23.30 Matusia siostra
 Matylda Getter



7.00 Fani czte-
 rech kółek
9.00 Jak to jest
 zrobione?
10.00 Skarby z szopy
11.00 Łowcy staroci
13.00 Fani czte-
 rech kółek
17.00 Jak to jest
 zrobione?
17.30 Łowcy staroci
18.00 Fani czte-
 rech kółek
19.00 Jak to jest
 zrobione?
21.00 Samo-
 chód marzeń
22.00 Sklep marzeń
23.00 Głośno i szybko
00.00 Nagi instynkt
 przetrwania

TEATR PLENEROWY „KNOCK, KNOCK, KNOCK”

20 SIERPNIA

18:00 – ZABAWA Z BAŃKAMI MYDLANYMI
DLA DZIECI

19:00 – SPEKTAKL PLENEROWY „KNOCK,
KNOCK, KNOCK” (45 MIN)

3+



KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie Tel. +370 603 63 636

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +370 666 85 855

UAB „Ecoservice”

zaprasza do swojego zespołu w Wilnie osobę do sortowania surowców wtórnych!

Harmonogram pracy: 3 dni pracy / 3 dni wolne.

Godziny pracy: zmiana dzienna 7:00–19:00 / zmiana nocna 19:00–07:00.

Miejsce pracy: Gariūnų g. 71, Wilno.

Wynagrodzenie: 850-1100 „na rękę”

+ dodatki od wyników.

Zainteresowanych prosimy o kontakt pod numerem **+370 612 424 41**.

**KURIER
WILENSKI**

DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

Wilno, Birbinių 4A, 2 piętro, 10 gabinet,
tel./faks. 85 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwileński.lt

Zapraszamy w godz. 8.00 - 16.30 (w dniach pracy)



**SKUPOJEMY
BYDŁO**
+370 620 33544



**UAB „KLION”
zatrudni**
SPRZEDAWCĘ
części samochodowych
Wynagrodzenie od 1040 euro
Praca może być co drugi dzień
Miejsce pracy:
Vilnius, Birbinių g. 4A
Tel.: 0 685 04080
e-mail: info@klion.lt

**ZAMÓW PRZYKRYCIE MOGIŁY ZA CENĘ
Z ZESZŁEGO SEZONU!**

**Skontaktujcie się z nami,
a my przyjdziemy z darmową konsultacją**

VPU NR. 40 (2.80 x 2.50 M)

3 PŁYTY + 1 POSTUMENT

CENA CAŁEGO KOMPLETU: 1150 €

(LUB NA RATY: 25.21 € / mies.)

VILNIAUS
PAMINKAI

VILNIAUS PAMINKLAI
Čekoniškių g. 11, Vilnius

(+370) 606 78005

(+370) 699 17197



Liepos 28 d. – Rugpjūčio 22 d.

Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje (Trakų g. 10)

Atidarymas Liepos 28 d. 17 val.

PARODA

**MENŲ UNIJA
DAILININKŲ UNIJA
UNIA SZTUK
UNIA ARTYSTÓW**



VILNIAUS APSKRITIES
ADOMO MICKEVIČIAUS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

Wilki i drzewa w parku: co mają wspólnego?



Powrót wilków do amerykańskiego Parku Narodowego Yellowstone sprawił, że po raz pierwszy od 80 lat zaczęły rosnąć dawno niewidziane tam drzewa.

Od 1930 r. wilki szare nie były obecne w Parku Narodowym Yellowstone, a to z powodu utraty siedlisk i polowań. Brak wilków sprawił, że zwiększyła się liczba jeleni kanadyjskich. W pewnym momencie w parku żyło ich aż 18 tys. Jelenie kanadyjskie żywią się trawą i krzewami, a także liśćmi, gałązkami i korą drzew, takich jak topola osikowa. Sprawilo to, że sadzonki nie mogły się zakorzenić — w latach 90. badania wykazały ich całkowity brak.

Fot. Freepik.com

Nowy rekord: najdłuższa błyskawica w historii

Światowa Organizacja Meteorologiczna podała, że mamy nowy rekord, jeśli chodzi o najdłuższą zidentyfikowaną błyskawicę. Ta, która pojawiła się nad Wielkimi Równinami w USA 22 października 2017 r., miała aż 829 km długości. To mniej więcej tyle, ile wynosi odległość z Krakowa do Rygi, czy z Paryża do Wenecji. Poprzedni rekord został przeбитo o prawie 80 km. Wynosił on 768 km i również odnotowano go nad obszarem Wielkich Równin — 29 kwietnia 2020 r. Światowa Organizacja Meteorologiczna (WMO) pisze, że rekordowej błyskawicy nie zidentyfikowano w analizie z 2017 r. i dopiero późniejszy ogląd pozwolił na przypisanie jej laury pierwszeństwa. Zaznaczono jednocześnie, że granica błędów pomiaru wynosi ok. 8 km. Od 2016 r. postęp naukowy pozwolił na pomiary piorunów na większym obszarze. Rekordowa błyskawica była jedną z pierwszych zarejestrowanych przy pomocy najnowszego satelity Narodowej Agencji Oceanów i Atmosfery (NOAA).

Australijski krokodyl utknął pod samochodem



Do niecodziennego zdarzenia doszło kilka dni temu w australijskim Parku Narodowym Kakadu. Kierowca przekraczał rzekę swoim pick-upem, gdy nagle natrafił na przeszkodę. Okazał się nią krokodyl, który był zanurzony w wodzie. Kierowca zatrzymał auto, a gdy krokodyl się wydostał, ruszył dalej. Choć zdarzenie mogło wyglądać na groźne dla krokodyla, Grahame Webb, znawca tych zwierząt, powiedział, że gadowi prawdopodobnie nic się nie stało. „Są wytrzymałe i mają niesamowite zdolności zwalczania każdej infekcji. To maszyny stworzone do przetrwania, więc wątpię, żeby krokodyl został poważnie ranny” — wyjaśnił.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka



■ Podróżnicy w czasie w Wilnie by się pogubili — w zależności od chwili całkiem inna epoka by ich otaczała... Fot. Janina Jarosz